Bu kuponu kesip saklayınız.
VAKIT KİTAP KUPONU
Tertip 2
4
1 den 20 ye kadar bir sıra kupon topladıktan sonra bunları 15 gün içinde ve öğleden sonraları idaremize getiren okuyucularımıza 800 büyük sayfalık 5 kitap 25 kuruşa verilir. Posta ile gönderileceklerden ayrıca 25 kuruş alınır.

İdama mahkûm spikerler

Paris, 7 (A.A.) — Askerî mahkeme, memleketlerine ihanet etmiş olmakla ittiham edilen Alman radyolarındaki Fransız spikerleri Ferdonnet ile Obrecht'i gıyaben idame mahkûm etmiştir.

HERYERDE 3 KURUS

VAKIT

CUMA 8 MART 1940 ☆ YIL: 23 • SAYI: 7958
İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL •Telgraf: VAKIT• Posta kutusu: 46• Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Bir Macar meb'usu tevkif edildi

Budapeşte, 7 (A.A.) — Mebusan meclisi, "Oklu haç" grupuna mensup mebuslardan Gruber'in teşrii masuniyetin refetmiş ve kendisi parlâmentodan çıkar çıkmaz tevkif edilmiştir. Gruber, şimdiki Macar rejimine düşman gizli bir teşekkül vücuda getirmiş olmakla ittiham edilmektedir.

Yüksek Müdafaa Meclisi

Dün Reisicumhur İnönü'nün reisliğinde toplandı

Memleketin müdafaa işleri tetkik olundu

Ankara, 7 (A.A.) — Yüksek Müdafaa Meclisi bugün saat 15.30 da Reisicumhurumuz İsmet İnönünün reisliğinde Başvekâlette toplanmış ve ruznamedeki meseleleri mütaleaya başlamıştır.

Malûm olduğu üzere Yüksek Müdafaa Meclisi Genel Kurmay Başkanının da iltihakile İcra Vekilleri Heyetinden teşekkül ve memleketin müdafaa işlerini tetkik ve mütalea eder. Bu Meclise arzu buyurdukları takdirde Reisicumhur riyaset eyler.

Trakya hududunda uçan Bulgar tayyaresi

Ateş açılarak yere indirildi

İçindeki iki Bulgar zabiti Bulgaristana iade edildi

Resmî tebliğ

Ankara, 7 (A.A.) — Resmî Tebliğ:

6 Mart 1940 günü saat 16 da meçhul bir tayyarenin topraklarımızda ve memnu mıntaka üzerinde uçtuğu görülerek ateş açılması suretile yere inmeğe mecbur edilmiştir. Yere inen tayyarenin yanına giden Türk hudut kıtası mensupları, bu tayyarenin bir Bulgar askerî tayyaresi olduğunu ve içinde iki subay bulunduğunu görmüşlerdir. Hükûmet Bulgaristanla olan sıkı dostluk münasebeti dolayısiyle bu tayyare ile içindeki subayların derhal Bugar makamlarına teslim edilmelerini tasvip etmiş ve bu hususta icabedenlere emir verilmiştir.

Disiplin isteriz

Yazan: ASIM US

Şeker işinde İstanbul piyasasının uğradığı panik uzun sürmemekle beraber üzerinde dikkatle durulacak bir hâdise oldu. Kulaktan kulağa fısıldanan bir havadis bir takım kimselerin fırsattan istifade hırsına düşürdü. Şeker fiyatlarının tahminine göre toptancıların depolarında mevcut olan yüz ton stok birdenbire ortadan kalktı. Sonra toptancılarda başlıyan bu hareket perakendecilere geçti. Bir derecede ki bütün İstanbulda bir kilo şeker bulunamıyacak hale geldi.

Vakıa hükûmetin şeker fiyatına on kuruş zam yaptığı, yeni fiyat üzerinden fabrikaların herkese istediği kadar şeker vereceği anlaşıldıktan sonra bu panik süratle döndü; fakat bir kere gizli depolara giren şekerler bir daha meydana çıkmadı. On kuruş itibariyle fiyat farkını kazanmak niyetiyle hükûmetin istediği stoklar hakkında beyannamede bir takım rakamlar gösterilmedi.

Bir kere bu hâdisenin derin bir şekilde karşılanacak bir disiplinsizlik olduğunu itiraf etmek lâzım. Hele fazla olarak bu disiplinsizlik milli korunma kanununun çok hükümlerine de aykırıdır.

Dünya ahval ve şeraiti o şekildedir ki Türk milleti nerelere kadar gideceği belli olmıyan bu cihanşümul kargaşalık içinden kendini ancak en sıkı bir disiplinle kurtarabilir; bu disiplin ise gayrimeşru kazançlar için değil, normal menfaatler için bile memleketin umumî ahengi bozacak hareketlere meydan vermemekle olabilir. Disiplinden mahrum olan memleketlerde fertlerin büyük harp kazançları değil, normal menfaatleri, hattâ insanlık hakları bile nasıl tehlikeye girdiğini düşünmek bu hakikatin teslimi için kâfi gelir.

Harp meydanında muzaffer ordunun disiplini bozarak bir dağılması ile zaferin mağlûbiyet şekline dönmesinin, hem de mevcudiyeti tehlikeye düşürmesinin misallerine tarih sayfalarında sık sık tesadüf edilir. Bugün bütün milletlerin topyekûn harp devri içinde yaşadığı gözönüne getirilirse harp meydanında icabeden disiplin ihtiyacının bütün memleket ölçüsünde ve her sahada bir zaruret olduğu kolay anlaşılır.

Hâsılı edelim ki kanunun ve milli menfaatlerin emrettiği bu disipline uymayanlar yalnız ümit ettikleri büyük kazançlardan mahrum olmakla kalmazlar, kendi sermayelerini de elden kaçırırlar. Çünkü hükûmetin kontrolünden gizlenen mallar meydana çıkınca müsadere edilir. Hasılı ki şeker şirketine veya fabrikalarına toptancı tüccarların verdikleri beyanname haricinde bulunacak gizli şeker stokları da cezaya uğrayacaktır.

(Devamı 5 incide)

Şekerlerini saklıyan tüccarlar

Beyoğlunda bir depoda 37 çuval gizli şeker bulundu

Şeker fiyatlarına zam yapılması üzerine şeker toptancılarından beyanname istenmişti. Bazı toptancıların verdikleri beyannamelerde eldeki stoklarını noksan gösterdikleri anlaşılmış, bunların takibatına girişilmişti.

Beyoğlu kaymakamlığı tarafından sıkı takibat neticesinde Beyoğlu mıntakasında yedi tüccarın şeker mevcutlarını noksan gösterdikleri tesbit edilmiştir. Bunlardan birinin deposunda 37 çuval fazla şeker bulunmuştur. Tahkikat devam etmektedir.

Vels Pariste

Reisicumhur tarafından kabul edildi

Vaşington, 7 (A.A.) — Hariciye müsteşarı Vels'in Ruzveltle, hususî bir şifreye göre tanzim edilmiş kısa mesajlar göndermekte ve bu mesajlarda Avrupadaki vaziyetin anahatlarını hülâsa etmekte olduğu bildirilmektedir

Vels'in, Vaşingtona avdetinde reisicumhura şifahî olarak daha etraflı malûmat verecektir. (Devamı 5 incide)

Anlıyamadık

Fransızca Pari-Suvar gazetesi yazıyor:

İtalya Oniki adada askerî tahşidat yapıyor ve Rodosu tahkim ediyor. Bir takım büyük İtalyan harp gemileri Çanakkale boğazının ağzında dolaşıyor. Diğer taraftan Almanlar İtalyanın Ankara hükûmetine müracaat ederek İtalyan ticaret gemilerini himaye etmek üzere Karadenize girmek müsaadesini istiyeceği rivayetini neşrediyor. Gûya bu ticaret gemileri Bakû petrollerini Batumdan alarak serbestçe Romanyaya ve Bulgaristana nakledecekler - miş.,,

VAKIT — Fransız gazetesinin verdiği bu malûmatın manasını anlamak kabil değil. İtalyan harp gemileri Karadenize girerek Batumdan Romanya ve Bulgaristana petrol ve benzin nakledecek Sovyet vapurlarını kime karşı himaye edecek? Şimdiye kadar bu denizde petrol nakliyatına İngiliz ve Fransızlar tarafından, yahut başka bir cihetten bir taarruz mu vaki olmuştur ki bir müdafaa ihtiyacı görülsün? Bahusus Sovyet petrollerinin himayesini İtalyanın deruhte etmesine lüzum hasıl olsun da sonra bu tarzda bir müracaat Montrö mukavelesine istinat ettirilsin?

8 İtalyan vapurunun kömürü Müsadere olunacak

İngiliz kabinesinin verdiği karar

Londra, 7 (A.A.) — Tayms gazetesinin diplomasi muharriri yazıyor:

Dün İngiltere kabinesi, İtalyaya gönderilen Alman kömürü üerine vazolunan ambargo yüzünden hâdis olmuş olan vaziyeti müzakere etmiştir. Ancak İngilterenin ittihaz etmiş olduğu hattı harekette bir gûna tebeddül yapılmamasına karar vermiştir. Zira hangi memleketlere yapılmakta olursa olsun her türlü Alman ihracatına nihayet verilmesi matlûptur. İtalyanın protestosuna İngilterenin vermiş olduğu cevap, bu noktada gayet açık olacaktır. Ancak Londra hükûmetinin İtalyan sanayii ile diğer memleketler sanayiinin faaliyetlerini ihlâl etmek arzusunda olmadığını tasrih ve üçüncü devletlerin maruz kalmaları muhtemel müşkülâtın ve karşılaşabilecekleri mahzurların izale ve tahfifi için imkân (Devamı 5 incide)

Sovyetler Birliği

İsveç vasıtasile Finlândiyaya yeni sulh şarlarını bildirdi

Paris, 7 (A.A.) — Paris - Soır gazetesinin Finlandiyadaki muhabiri Kessel, Sovyetlerin İsveç vasıtasiyle Finlandiyaya bir ültimatom vermiş olduklarını ve bu (Devamı 5 incide)

Yeni beşer hukuku hakkında anket:

Fuat Köprülünün fikirleri

Kuvvetin hakka değil, hakkın kuvvete galebe çalacağına inanmak lâzımdır

Asırlardanberi deva bulunamamış bir dert olan beşer hukukunun korunması prensipleri hakkında İngiliz tarihçisi Velsin hazırladığı lâyiha münasebetile açtığımız ankete kıymetli âlim ve edebiyat tarihi profesörü Fuat Köprülü de iştirak etmek lûtfunda bulundular:

Bay Fuat Köprülü daha ziyade hukukî bakımdan tetkiki icap etmekte olduğunu ileriye sürdükleri bu mesele hakkında uzun mütalealarda bulunmak istemiyorlardı. Fakat biz kıymetli âlimimizin fikirlerinin yalnız bizce değil, bütün dünyaca muhterem olacaklarını bildiğimizden ısrar ettik ve ısrarımızı haklı bulduk.

(Devamı 3 üncüde)

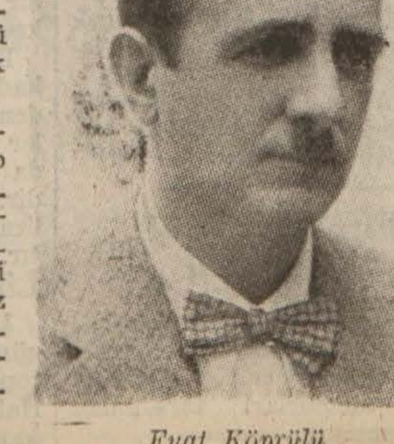

Fuat Köprülü

Belediye işleri hakkındaki bazı dedikodulara cevap!

Belediye kanalizasyon işini varidat getirmediği için mi yapmıyor! - Eminönü meydanına harcanan paralar - Taksim meydanının tanzimi - Taksim gazinosunun idare şekli...

YAZAN: Yekta Ragıp Önen (Yazısı 5 incide)

Yağmur neticesi odalarından biri çöken Reşit Efendi hanının içinden bir görünüş

Dünkü yağmur

Reşit Efendi hanının üst katı çöktü

Dün sabah saat sekizde limanda ve Boğazda hayli kesif bir sis olmuş, vapur seferleri güçlükle yapılabilmiştir. Saat ondan sonra da yağmur yağma. (Devamı 5 incide)

Günlerin Peşinden:

İmar mı, sığınak mı

Muhterem Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar'ın bazı tenkitlere karşı biraz canı sıkılmış olduğunu anlıyoruz.

— Avrupada hudutlarımıza kadar gelmesi muhtemel bir harp devam ederken İstanbulda yapılacak şey imar işi değil, sığınak meselesidir."

Diyenlerin itirazlarına cevap verdi.

O tenkitlerle bu cevaplara biraz dikkat edilince görülüyor ki aradaki fark ya pek azdır, yahut 'emen hiç yoktur. Harp tehlikesi var diye İstanbul ahalisi elbette köstebek hayatı yaşıyacak değil. Harp tehlikesi şöyle dursun, harp içinde bile İstanbul gibi büyük bir şehrin sığınaktan başka umumî ihtiyaçları vardır ve bunlarla belediyenin meşgul olması da pek tabiidir.

Onun için biz tenkitere karşı verilen cevabı okuduktan sonra kendi kendimize şöyle dedik:

Cümlenin maksudu bir amma, rivayet muhtelif.

HASAN KUMÇAYI

Bir, iki nokta :

Bir nokta, üç fikir

Cumhuriyet gazetesinde Peyami Safa, İtalya ile İngiltere arasında kömür meselesine ait ihtilâftan bahsederken şöyle diyor:

"İtalyanın bir harbe kadar gitmesi pek muhtemel değildir. İtalya biraz daha zor ve eksik olsa bile şimdiye kadar denizden getirdiği Alman kömürünü bundan sonra karadan da getirebilir."

Halbuki aynı gazetenin aynı sayfasında Abidin Daver'in aynı bahis üzerinde şu sözlerini okuyoruz:

"Alman kömürünü tamamen kara yolu ile İtalyaya nakletmek çok güçtür. Kara yolu ile nakliyat pahalı olduktan başka lokomotif ve vagon buhranı yüzünden şimdi yapılan 4 milyon tonluk nakliyatı getirmeğe muhtaç olduğu 8 milyon tona çıkarmak mümkün görülmüyor. İtalya müttefiklerle harp etmek için bahane aramıyorsa İngiltere ile uyuşacaktır."

Yine aynı gazetenin diğer bir sayfasında Muharrem Feyzi Togay aynı bahis hakkında şu mütaleada bulunuyor:

"İtalya Almanyadan her sene 12 milyon ton kömür almaktadır. Bunun 6 milyon tonu deniz tariki ile celbedilmektedir. Üst tarafını Ror havzası ile Sar ve Silezya havzalarından almaktadır. Yüz yirmi İtalyan şilebi bu kömürleri taşımaktadır. İsviçre demiryolları müsait olduğundan İtalya Brenner geçidi tariki ile kömür celbi için 7000 vagon tahsis etmişti. Lâkin bu kadar vagon bir senede ancak bir milyon ton nakledebiliyor. Almanya da kendisinin askerî nakliyatından dolayı İtalyaya kömür nakli için vagon vermiyor. İngilterenin almış olduğu tedbir bugünkü vaziyete göre İtalyanın bütün ağır sanayiini ve demiryollarındaki nakliyatı ve vapurlarının işlemesini durduracaktır."

Acaba bir gazetenin sütunlarında aynı günde bir nokta hakkında ayrı ayrı üç imza tarafından üç şekilde gördüğümüz bu mütalealardan hangisine inanalım?

Tercümede kronolojik esas şart olmalı

Türk çocuklarına klâsik kültürü aşılamak gayesiyle Ankarada bir tercüme bürosu kuruldu. Telefon haberlerinden öğreniyoruz ki büro hemen faaliyete geçerek ilk plânda lisanımıza çevrilecek eserleri tesbit bile etmiş.. Bu seride şunlar var:

Homeros destanları, Sofoklesin Kral Odipos, Odipos Kolonos'da, Ajax, Filoktetes, Antigon, Etektra, Trakyalı Kadınlar adlı trajedileri.

Erasmus'un Deliliğin methiyesi. Bokkacio'nun Dekameron'u. Servantes'in Don Kişot'u. Şekspirin Kral Lir, Hamlet, Antuvan ve Kleopatra, Kuru Gürültü, Fırtına adlı eserleri.

Molyerin Mizantrop, Tartüf, Bilgiç kadınlar, Kadınlar mektebi adlı komedileri.

Ruso'nun Emil adlı eseri. Götenin Vilhelm Mayestri. Stendal'in Kırmızı ve Siyah. Balzakın Vadideki zambak isimli romanı.

İyi. Fakat bir nokta:

İsimlerini yukarıya sıraladığımız tercümeler serisinde geniş zaman fasılaları göze çarpıyor. Meselâ, bir yanda Ödip gibi eserlerin tercümesine başlanırken bir yanda da Kırmızı ve Siyah gibi 19 uncu yüz yıl şaheserlerini görüyoruz. Acaba bu zaman fasılası bir karışıklığı mucip olmaz mı?.. Tercüme işini neden bir kronolojik esasa bağlamıyoruz? Ayrıca böyle bir esasta iki türlü fayda tasavvur edenlerdeniz:

1) — Eser, zaman içinde insan zekâsının inkişafını gösterecek;

2) — Tercümede bir sıra takibi ile tashihi dedikoduları celbedecek yanlışlıklardan kurtulmuş olacağız.

Bir görüş farkı

Öğle sonu çıkan arkadaşlarımızdan biri, dün neşrettiği kısa bir fıkra ile kültür hayatımızda edebiyatın birinci plâna alındığından şikâyet etti.

Garip bir şikâyet.

Fıkra muharriri şöyle diyor:

Maarif Vekâletimiz İstanbuldaki tetkiklerinde edebiyat derslerine aşağı yukarı birinci derecede ehemmiyet verdiği gibi, Ankarada da, Türk kültürünü garp kültürünün temellerine nakletmek için tercüme edilecek şaheserleri tesbit eden bir komisyonla meşgul oldu.

Bu komisyonun seçtiği şaheserler de yalnız edebiyat şaheserleridir. Garbın ilim ve teknik şaheserleri ne oluyor?

Türkiyeye, her şeyin üstünde, neden edebiyat kültürü vermek lâzımgeldiğini hiç kimse, rasyonel bir maarif sistemi olarak, izah edemez.

Anlaşılıyor ki maarifimiz bizzat maarifçilerin şahsî zihniyet itiyatları ve şahsî meyelânlarının mutlaka tesiri altında kalmaya mahkûm olacaktır.

Dün edebiyatçı bir kültür havası içinde yetişmiş olanlar, memleketin bugünkü ve yarınki nesillerine kendi meyelânlarını hâkim kılmak zaafına düşmektedirler.

Hata!..

Bizim bildiğimiz şu ki fen ve teknik ilmin mayası edebi kültürdedir. Eğer Vekâlette bir tercüme bürosu kurulup dünya şaheserlerinin lisanımıza nakli düşünülmüşse, Türk çocuklarına bu maya verilmek isteniyor demektir. Sonra, unutmayalım ki mevzuumuz liseye hitap ediyor. Teknik şaheserler ise yolunu çizmiş ve tamamen tekevvün halinde bulunan, müstakil branşlara hitap eder. Kaldı ki edebi kültürü olmıyan bir teknisiyen yarım bir adamdır.

Vekâlet, memleketin senelerdir beklediği mühim bir ihtiyaca cevap vermeye hazırlanıyor. Baltayı bir tarafa bırakalım.

Herkes kendi yerine

Geçen akşam Şehir tiyatrosunun komedi kısmında "Herkes kendi yerine" piyesini seyrederken Selâmi İzzet şapkasını çıkarmak mecburiyetinde kalmış. Her ne kadar tiyatro mütebehhirimiz, eserin müşterek müellifi olarak takdim edilen İrfan Konur ile Saim Çungaryandan bu teşhis dolayısiyle af talep etmiyorsa da bizim dikkatimize çarpan nokta şu oldu: Şimdiye kadar edebiyatımızda intihali fertler yapardı. Demek bundan sonraki el çabuklukları şebekeler idare edecek.

Sovyet ticaret mümessilinin bir müracaatı

Hükûmet, İtalya, Fransa, İngiltere ve Amerikaya tiftik ihracatını serbest bırakmıştır. Diğer memleketlere yapılacak ihracat müsadeye tabidir. Sovyet ticaret mümessilleri dün mıntaka ticaret müdürü Avni Sakmanı ziyaret ederek tiftik ihracatının Rusyaya da serbest bırakılmasını istemişlerdir. Bu teklif Vekâlete bildirilmiştir.

Esnaf Cemiyetlerinin senelik toplantıları

Fırıncılar cemiyetinin senelik umumî heyet toplantısı dün yapılmış, geçen seneki faaliyet gözden geçirildikten sonra yeni idare heyeti seçilmiştir.

Şimdiye kadar 31 cemiyet umumî heyet toplantısını yapmıştır. Ayın 12 sinde küçük deniz nakliye esnafı cemiyeti ve 15 te de lokantacılar cemiyeti senelik toplantılarını yapacaklardır.

Yirmi yıl evvelki Vakit

8 Mart 1920

Beynelmilel evrakı nakdiye

Brüksel — Belçika kabinesi reisi Kambiyo fiyatları buhranına mukabil bir tedbir olmak üzere Fransada dermiyan edilen fikir ve mütaleaya tevfikan müttefiklere her memlekette müsavi kıymeti haiz beynelmilel evrakı nakdiye ihdasını teklif etmeğe karar vermiştir.

TAKVİM	Cuma 8 Mart	Cumartesi 9 Mart
	28 Muharrem	29 Muharrem
	Kasım 122	Kasım 123

Vakitler	Vasati	Ezanî	Vasati	Ezanî
Güneşin doğuşu	6 26	12 16	6 22	12 13
Öğle	12 25	6 17	12 25	6 16
İkindi	15 40	9 32	15 41	9 31
Akşam	18 08	12 00	18 09	12 00
Yatsı	19 37	1 30	19 38	1 30
İmsak	4 45	10 37	4 44	10 35

ŞEHİR İÇİNDE

Rektör Ankaraya gidiyor

Kimya Enstitüsünün süratle inşasına ihtiyaç var

Üniversite rektörü Cemil Bilsel bir iki güne kadar Ankaraya gidecektir. Rektör Ankarada üniversitenin muhtelif işleri etrafında vekillikle görüşecektir. Üniversitenin fen fakültesi ve kimya enstitüsü binası için 550 bin liraya ihtiyaç olduğu tesbit edilmiştir. Yeni yapılacak kimya enstitüsü binasının süratle inşasına başlanmak mecburiyeti vardır. Buna sebep te mevcut enstitü binasının ihtiyaca kâfi gelmemesidir.

Rektör tahsisatın bir kısmının verilerek enstitü inşaatına derhal başlanmasını isteyecektir.

Afrodit yüzünden

Tan aleyhine açılan davaya bakıldı

Hemen her gün bir mahkemede görülen Afrodit davalarından bir tanesine deha dün asliye altıncı ceza mahkemesinde başlanılmıştır.

Bu sabiha Zekeriyanın Tan gazetesinde muhakemenin iddianame okunduğu celsesinden sonra "Gençliğin hassasiyeti,, ismile yazdığı bir fıkradan dolayı Tan neşriyat müdürü ile muharrir aleyhine açılan dava idi.

Sabiha Zekeriya gelmemişti. Yalnız Halil Lûtfi hazır olduğu halde muhakemeye başlanıldı ve iddianame okundu. İddianamede, fıkranın bazı parçalarında Afrodit davasında gençliğin has sasiyeti, eski zihniyetle çarpışmasından bahsedilirken isim ve madde gösterilmeden müphem ve suizannı davet edecek mahiyette ve İstanbul müddeiumumisi kastedilerek yazıldığı ileri sürülüyor. Tanın evvelki neşriyatı da buna delil gösterilerek maznunların matbuat kanununun 27 ve 30 uncu maddelerine göre cezalandırılması isteniyordu.

Suçlu Halil Lûtfi iddianame okunduktan sonra sorguya çekildi, şunları söyledi:

"— Gazetenin neşriyatı ne İstanbul müddeiumumisini, ne de onun vazife ve memuriyetini istihdaf etmiyor. Çünkü müddeiumumî Afroditin müstehceniyetini, sulh ceza mahkemesinin ehlivukuf seçtiği İbrahim Hakkı Konyalının mütaleasını aldıktan sonra iddia etmiş ve müstehcen davası açmıştır. Yazı Konyalının kast ve tenkitlerini ihtiva etmektedir. Çünkü bize göre Konyalı, ehlivukuf olacak şeraiti haiz olmadıktan başka, geri fikirleri ve her halde inkılâp zihniyetile muvazi yürümiyen bir vatandaştır. Bunu da alenen yazıyoruz.,,

Neticede mahkeme, davete icabet etmiyen maznun Sabiha Zekeriyanın zorla getirilmesine, Tan aleyhine açılan diğer bir davanın da bulunla birleştirilmesine karar vererek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

Yangın başlangıçları

Kadıköyünde Yeldeğirmeninde Nemlizade sokağında 25 numaralı Estere ait apartımanın soba boruları tutuşmuş, bu yüzden yangın çıkmışsa da sirayet etmeden söndürülmüştür.

Beşiktaşta Şair Nedim sokağında Mahmureye ait üç katlı ahşap binadan da baca tutuşması yüzünden yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

Tramvaydan düştü

Evvelki gece saat yarımda Fatih — Harbiye tramvayı ile Beyoğlundan İstanbula geçen Hırkaişerif sakinlerinden İbrahim tramvayın arka sahanlığında dururken bir sarsıntı esnasında yere düşmüş başından ehemiyetli surette yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Bir hırsız altı seneye mahkûm oldu

"Kadeş" vapuru limanda demirli bulunduğu sırada içine girerek eşya çalan Muharrem adında bir hırsız, Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesindeki duruşması sonunda altı ay hapse mahkûm edilmiştir.

Vergilere yapılacak zamlar

Henüz katî surette tesbit edilmedi

Ankaradan alınan malûmata göre, gümrük varidatının Avrupadaki harp hali dolayısile noksanlığı yüzünden hasıl olan bütçe açığını kapamak üzere vekâletler bütçelerinde yapılan tasarruflarla 10.300.000 lira kadar bir para temin edilmiştir. Mütebaki kısım, vergilere zam suretile elde edilecektir. Yeni zamların halkı mümkün mertebe müteessir etmiyecek şekilde yapılmasına itina gösterilmektedir. Henüz bu husustaki tasavvurlar nihaî ve katî bir şekil almamıştır.

Alkollü içkilere, nakliyat resmine, hava kuvvetlerine yardım vergisine olduğu gibi tütüne ve bazı temaşa yerlerinden alınan rüsuma da zamlar yapılacağı söylenmektedir. Bununla beraber, bu hususta şimdilik katî bir şey söylemek kabil değildir.

Kaptanlar arasında değişiklik yapılacak

Komisyon raporunu hazırladı

Tırhan vapurunun karaya oturmasından sonra Denizyolları idaresinin bu yıl içinde kazaya uğrayan bütün vapurları hakkında tahkikat yapmak üzere İstanbul mıntaka liman reisliğinde kurulan komisyon çalışmalarını bitirmiş, raporlarını hazırlamağa başlamıştır. Komisyonun tahkikatı üzerine vapur kaptanları arasında bri çok değişiklikler yapılacaktır. Bu değişikliklere şimdiden başlanmıştır.

Yaz seferleri

Denizyolları tarifeleri hazırlamağa başladı

Denizyolları idaresi nisan başından itibaren Karadeniz ve Akdeniz sahillerinde yeni yaz tarifesini tatbik edecektir.

İstanbul — Mudanya ve diğer Marmara limanları arasındaki yaz seferleri de 15 nisanda başlıyacaktır.

Bilhassa İstanbul — Mudanya arasında her gün gidip gelme karşılıklı seferler yapılacak, böylelikle bir taraftan diğer tarafa sabah gidip akşam dönmek kabil olacaktır.

Uç hırsız yakalandı

Son günlerde İstanbulun muhtelif semtlerindeki apartımanların pencere camlarını kırarak içeri giren ve yükte hafif pahada ağır eşyayı çalan İbrahim evvelki gün Şehremininde bunlardan bazılarını satarken yakalanmıştır. İbrahim bir hafta içinde beş ev soymuştur. Son defa soyduğu ev Sişlide Tavukçu Fethi sokağında Paskalidis apartımanında 3 numaralı terzi Serkisin dairesidir.

Bundan başka camilerden ayakkabı çalmakla Bitli namile maruf Hulûsi de Galatada Sakızlı sokağında bir numaralı evin bir odasında oturan deniz amelesinden Haşimin eşyalarını çalarken yakalanmıştır. Hulûsi buna benzer üç hırsızlık daha yapmıştır.

Zabıta memurları fare gibi dükkân tavanlarını delerek içeri giren Kont namile maruf Rizeli Hamdiyi de tutmuştur. Hamdi üç gün evvel Galatada Perşembepazarında tütüncü Rıza ile Kasımpaşada Camiikebir mahallesinde Malûlgazi İhsan ve Refiğin dükkânlarının tavanını delerek içeri girmiş, bir çok tütün ve pul çalarak bunları İstanbul tarafında tütüncü Ahmetle Aliye satmıştır. Hamdi şimdiye kadar dört dükkân deldiğini itiraf etmiştir.

Firarî bir katil yakalandı

Beş seneye mahkûm olup halî firarda bulunan kunduracı Şükrü oğlu Altındiş İbrahim zabıta memurları tarafından yakalanmıştır.

Üniversite ders kitapları

Uç yıl zarfında bütün profesörler kitap yazmış olacak

Üniversitenin muhtelif fakültelerinde okutulan ders kitaplarının tabı hususunda Maarif Vekilliği tarafından karar verildiğini yazmıştık. Bu suretle üniversite talebesi not tutmak ve yanlış not satın almak vaziyetinden kurtulacaktır.

Üç yıl zarfında yerli ve yabancı bütün profesörler okuttukları derslerin kitaplarını yazacaklardır. Bu kitaplar basılarak talebeye dağıtılacaktır. Kitaplar hazırlanıncaya kadar profesörler talebenin çalışması için notlar hazırlıyacaklardır.

Bundan başka liselerde öğretilen terimlerin ünivehsitede devam edilmesi için de Maarif Vekilliği bir broşür hazırlamıştır.

Hazırlanan proşüre göre profesörler terim öğretilmesi işine üniversitede de devam edecekler dir.

Ayrıca terimlerin tatbik şekilleri etrafında bir talimatname vücude getirilmiştir.

Çift tedrisat yapacak okullar

Şehrimizin bazı semtlerindeki orta okulların o semtin talebe mevcudunu karşılıyacak kadar büyük olmadığı görülmektedir. Okul ihtiyacını önlemek üzere Pendik ve Eyüp orta okullarının aynı idare altında ikiye bölünerek tedrisat yapmaları uygun görülmüştür. Pendik orta ve Eyüp orta okulları biri kız biri erkek olmak üzere iki binaya ayrılarak aynı idare altında tedrisat yapacaklardır.

Sarıyer orta okulu da önümüzdeki yıl açılacaktır. Okul için daha uygun bir bina aranmaktadır.

Çocukları Kurtarma yurdunun çalışmaları

Çocukları kurtarma yurdu istişare heyeti İstanbul vali ve belediyereisi Lûtfi Kırdarın başkanlığı altında fevkalâde bir toplantı yapacaktır.

Toplantı maarif müdürlüğünde olacaktır. Yurdun talebe ve çalışma vaziyetleri etrafında görüşülecektir.

Otobüscülerin dileği

Şoförlerin belediyeye 80 bin liralık borcu varmış

Otobüs komisyonu bugün belediyede toplanarak otobüsçülerin dileklerini tesbit edecektir. Otobüsçülerin dilekleri şunlardır:

Benzin pahalılanmış, bundan başka gittikçe azalan yedek parça lâstik gibi malzeme fiyatları da yükselmiştir. Bu vaziyet karşısında otobüs ücretlerine zam yapmak lâzımdır. Bundan başka Beyoğluna giden otobüslerin güzergâhlarının değiştirilmesi üzerine hem benzin fazla gitmekte, hem de bir otobüsün ömrü bu fazla yol katetmek yüzünden azalmaktadır.

Otobüsçüler bugünkü vaziyet karşısında zam istememekte, ancak otobüslerin eski güzergâhı takip etmeleri, bir de belediyenin otobüsçülerden almakta olduğu yüzde on hissenin alınmamasını istemektedirler.

Diğer taraftan Maçka — Beyazıt arasında işleyen otobüsçüler de hattın Aksaraya ve hattâ Haseki kadın hastanesine kadar uzatılmasını istemektedirler. Maçka — Beyazıt otobüsleri bu suretle Beyoğlu ile Aksaray arasındaki muvasalayı doğrudan doğruya temin edeceklerdir. Komisyon bu mesele hakkında da bir karar verecektir.

Diğer taraftan şoförlerin plâkadan birikmiş borçlarının ödenme şekli etrafında da şoförler cemiyeti ile belediye arasında görüşmeler devam etmektedir. Şoförlerin plâkadan 80,000 lira borçları olduğu anlaşılmıştır.

Liman tarife komisyonu

Liman tarife komisyonu bugün mıntaka liman reisliğinde toplanarak Şirketi Hayriye ve Haliç tarifeleri hakkında katî kararını verecektir.

GÜNÜN AKİSLERİ

Sakala, bıyığa dair

Yazan: Hikmet Mün[illegible]

Eski şeyler toplayan yaşlı bilgili bir tanıdığıma gi[illegible] miştim. Fincan zarfları, [illegible] mangal göbeği, paslı bir [illegible] ok ve birkaç zırh zinciri göster[illegible] dikten sonra, bana bir de ufa[illegible] maşa uzattı:

— Bu nedir; bil bakayım, [illegible] di.

Maşa, mini minicikti. Ufak[illegible] ve inceliğinden kahvelerde [illegible] gördüğüm bir şeyi hatırlıyarak:

— Nargile maşası! dedim. Bunlar, nargile külahlarının [illegible] şında asılı duruyor. Bir zinci[illegible] oraya bağlıdır ve lülenin içinde[illegible] ateşleri, düzeltmek bastırmak [illegible] çindir.

Bilgili, eski şeyler mütehassı[illegible] tanıdığım:

— Hayır, dedi. Bu, pek nadir bir şeydir. Bu maşa eskiden yeni[illegible] çerilerin bıyıklarını kıvırma[illegible] mahsustu... O zamandan kalma[illegible] dır!...

* * *

Düşünün yeniçerileri! Ve onla[illegible] rın dudakları üstünden iki parça pala gibi fışkırmış, kocaman bı[illegible] kunç alâmetleri!.. O çeşit bıyık[illegible] lardaki heybeti takdir için, İstan[illegible] bul askeri müzesinin üst kat[illegible] konunda bir gece yalnız yatmağa lüzum yoktur. Zamanımızda da rastladığımız palabıyıklı insan[illegible] var; fakat tek tük...

Bıyıklar umumiyetle yirminci asrın pek ucuza temin edilebilen şeytanca bir icadına kurban edil[illegible] ti. Traş masrafını dehşetli ucuz[illegible] latan bu icat, insanları daha [illegible] kıl kesmeğe teşvik etmiş gibi[illegible] Bir traş makinesi kırk, elli ku[illegible] ruş. Bir traş bıçağı beş [illegible] takıp takıştırarak yüzünüzde [illegible] dirmeğe başladınız mı ne [illegible] diyor, ne bıyık!... Fennî bir [illegible] makinesinin alabildiğine [illegible] bereketli bir yulaf tarlası gibi [illegible] kikasında yüzünüzü parıl parıl [illegible] diyce.

Bakınız; harp çıktığı ve [illegible] cephelerde askerler karşı karşıya dövüştüğü halde bıyığın [illegible] tinden istifade etmek an'anesi [illegible] de pek kulak asan olmayor. [illegible] kiden böyle bir şey varmış. [illegible] vetler, karşılarındakilere [illegible] vermek için büyük bıyıklar [illegible] kırlarmış. 1914 - 18 harbine [illegible] dar bu devam etmişti ve [illegible] Almanlar o sebeple — uçları [illegible] mayı gösteren — muhteşem [illegible] yıklar bırakırlardı. Şimdi [illegible] harp edenlerden çoğunun vaziyeti sıkışık... Hani bizde bir [illegible] vardır: "Aşağı tükürsem bıyığım, yukarı tükürsem [illegible]" derler. İşte müşkül vaziyetlerin şu veya bu şekilde izahına girişmektense, bütün engelleri [illegible] etmek nevinden hem sakal, hem bıyık — Alman askerlerinin [illegible] le — yüzlerinden giderilmiştir.

* * *

Gerçi bugün dünya yüzünde bazı gençlerin dudakları üstünde bıyığa benzer bir takım işaretler görülüyorsa da, onların uzun [illegible] met ve külfetleri olmadığından o kadarcık bırakıldıklarına [illegible] niim. Eski bıyıklar, beslenmek [illegible] bakılmak isterdi. Üzerlerine [illegible] matikler sürülür; her bir teli [illegible] raklarla taranırdı. Dakika başı[illegible] da yoklanıp görünüşlerine [illegible] düzen verilmesi lâzımgelirdi. B[illegible] sanıza, yeniçeriler bile, pala bıyıklarını kıvırmak için yanlarında hususî maşalar taşırlarmış! D[illegible] ya, sadeliğe, pratikliğe doğru [illegible] diyor. Ya hepsini birden kesi[illegible] niz. Yahut cümlesini birden [illegible] kırsınız... Sizi sevecek olan [illegible] varsa, ikinci kıyafette de [illegible] ve o müthiş sakal, bıyık yığını[illegible] aralayarak yine öpecek bir yeri[illegible] nizi bulur.

Bin lâmbalık proje hazırlandı

Yeniden asılacak bin sokak lâmbasına ait proje tamamlanmıştır. Bu proje daimî encümene verilecek, sonra Şehir meclisine sevkedilecektir.

İki bin lâmbalık proje tatbik edilmektedir. Bu hafta zarfında Heybeliadada sanatoryom yoluna 12, Beyoğluna 3, Kadıköye 2, İstanbul tarafına 2 lâmba konmuştur.

[S]umner Vels Berlinde neler konuştu?

[D]oktor Şaht Alman - Amerikan iş birliğini teklif etmiş

[Fran]sızca Parisuvar gazetesi. [Lon]dra muhabiri Amerikan [Hari]ciye müsteşarı Mister Velsin [Berlin]deki temasları hakkında şu [malû]matı vermektedir:

[Mi]ster Vels pazar sabahı nazi [parti] merkezinde Hitlerin mu[avini] ve nasyonal sosyalist parti[si umu]mî kâtibi Hes tarafından [kabul] edilmiş, görüşme kırk beş [daki]ka sürmüştür.

[Hes] Almanyanın tefevvukunu [her]kesçe kabul etmekte oldu[ğunu] Velse anlatmış, nazi parti[si] disiplininden, kendi vatan[perver]liğinden ve Führere bağlı[lığın]dan bahsetmiştir.

[Bun]dan sonra Hes, nazi parti[sinin] kuvvet bulan nazi devletinin [doğ]duğu üzerine Mister Velsin [dik]kat nazarlarını toplamak iste[miş] ve Alman sözünü tekrarla[mış]tır: "Parti ile devlet yek [illegible]lar".

[Bu] görüşmeden sonra Mister [Vels] otomobille Göringin fevka[lâde] lüks evine gitmiş ve Zigfrit [hattın]daki kıtaları teftişten henüz [avdet] etmiş olan Mareşal Göring [tara]fından kabul olunmuştur. [Mare]şal bilhassa hava kuvvetleri [üzeri]nde durmuştur.

Bir Telefonla

[Mare]şal Göring bir tek telefon [ile] bombardıman tayya[reler]in İngilterenin şimal denizi [sahil]deki sahillerini bombala[maya] yolladıklarını anlatmıştır. [Bun]dan sonra Göring Mister Vel[se] birçok fotoğraflar ile [gerek İn]giltere ve gerekse Fran[sada] birçok mühim liman[ları], mühimmat depoları, hangar [...]ların mevki ve vaziyet[lerini] bildiklerini göstermiştir. [Bund]an sonra Göringin dudakla[rın]dan, bizzat kendisi tarafından İngiltere ve Fransaya karşı açılabilecek olan bir hava harbinin müthiş hikâyesi dökülmüştür.

Göring yavaş yavaş açılınca, büyük stratej rolünü bırakarak hakikî iktısatçı hüviyetini takınmış ve bu kere de Almanyanın istihsal hacmından gururla bahsetmeğe başlamıştır. Göring ilk dört senelik plânla elde edilmiş olan ihtiyatlara temas etmiş ve bilhassa müttefikler tarafından tatbik edilmekte olan ablukanın hiç bir netice doğuramıyacağını tebarüz ettirmeye çalışmış ve fikrini şöyle tamamlamıştır:

— Almanya müttefiklerden daha uzun zaman harp edebilir...

Anlaşma Ve Konturatlar

Göring Almanyanın Romanya, Yugoslavya ve İskandinavya ile imzalamış olduğu anlaşmalardan da bahsetmiştir.

Bundan sonra Göring Rusyanın bir konturat ile Almanyaya 350 milyon metre mikâbı inşaat kerestesi, (600.000) balya pamuk, bir milyon ton petrol ve büyük miktarda keten, kenevir ve hububat vermeği taahhüt ettiğini bildirerek, demiryallarının, deniz, nehir yolları ve kanalların bu eşyayı Almanyaya nakletmeğe kifayet etmekte olduklarını ilâve etmiştir.

Nihayet şuna da işaret edelim ki Mister Velsi yemeğe davet etmiş olan Doktor Şaht, Amerika ile Almanyanın daha yakın teşriki mesaisinden doğacak olan avantajlar üzerine misafirinin nazarı dikkatini çekmiştir.

Kendisine bilhassa bu vazife verilmiş olan Rayşbank sabık müdürü acaba bu vazifesinde muvaffak olmuş mudur?

[Y]eni beşer hukuku hakkında anket:

Fuat Köprülünün fikirleri

[K]uvvetin hakka değil, hakkın kuvvete galebe [ç]alacağına inanmak lâzımdır

(Baş tarafı 1 incide)

[Bay] Fuat Köprülü mevzuu öğ[renin]ce:

— [B]eni affedin.. Bu mevzuda [her]kesten farklı ne fik[ir söylerim] ki? diye, büyük bir te[vazu] ile suallerimizi ağzımızda [bırak]mak istedi.. Muhterem â[limin] mahviyetkâr olduğu [bu cevabına rağmen] ilk suali sorduk:

— [Tar]ihçi Vels tarafından or[taya] atılan yeni hukuku beşer [...] ve hazırladığı lâyiha [hakk]ındaki fikriniz nedir?

[Bay] Fuat Köprülü Vels'in mü[...]ını yakından takip etmiş [olduğ]undan bu suale etraflı ce[vap] verebilirlerdi. Fakat yal[nız] Vels'in ileri sürdüğü fikir[ler ...] değiller; bazılarına işti[rak et]memekle beraber umu[miyetle] insanlık şeref ve hay[siyeti]nin ve insan hürriyetinin [...] şiddetle tarafta[rıyım]. Öyle sanıyorum ki, bugün [demo]krasiler büyük serma[ye] tahakkümüne karşı içti[maî] adalet ve tesanüdü koruya[cak ted]birler almak mecburiye[tinde]dirler.

[Ba]y Fuat Köprülü bir İngiliz [tarihçisi ta]rafından ortaya atılmış [ve] yalnız bazı haklar üze[rinde] —meselâ mülkiyet ve [...] hakları— bu yeni prensip [...] hukukunun genişlemiş [...] kabul ediyor ve bu in[sanlık için] bir salâh ümidi görü[yor].

[Bu]gün bir vakanın arifesinde [...] hareketlerinin içinde ya[şadığımız ...] gözönünde tutan kıy[...] harpsonu dünyası [hak]kında da şöyle düşünüyor:

— [Her] halde bugünkü harbin [netice]si gerek milletler arası münasebetlerde, gerek her milletin kendi dahilî münasebetlerinde yeni esaslar meydana çıkacak ve yeni bir dünya kurulacaktır.

Fakat bu yeni dünya ne olabilirdi? Bay Fuat Köprülü beşer hukukunu koruyabilecek olan bu dünyayı nasıl tasavvur ediyordu. Bunu kendilerinden dinleyelim:

— Uzak bir hulya gibi görünse bile, kuvvetin hakka değil, hakkın kuvvete galebe çalacağına bir gün inanmak, insanlar için hem bir teselli, hem de bir kuvvet kaynağıdır. Cemiyet içinde ferdin kıymeti en geniş bir anlamda kabul edilir ve insanın gerek doğuştan malik olduğu haklara ve gerekse yaşayabilmesi için şart olan ihtiyaçlarına hürmet edilirse beşeriyet salâh yoluna sapmış olur. İsterseniz bana fazla bir safdillik te isnat edebilirsiniz, fakat ben o güne inananlardanım.,,

Ben de muhterem âlimimizle beraber o güne inanmak istiyenler arasındaydım. Kuvvetin mümessili olduğumuz kadar hakkın çocuğu olmaklığımızı da isterim.

Muzaffer Acar

GÜNÜN HÂDİSELERİ

Harp başladıktan sonra dokuz hafta Almanyada nezaret altında kalan

İngiliz kızının Alman nişanlısından haber yok

Harp çıktığı zaman, Coy Rocers adında bir İngiliz dansözü Almanyada bir hastahanede hasta yatıyordu.

Almanlar tarafından nezaret altına alınarak dokuz hafta alıkondu. Nihayet bırakıldı.

İngiliz kızı şimdi İngiltereye gelmiş ve geride bıraktığı genç Alman nişanlısı hakkında bir yazı yazmıştır.

İngilizce Sandey Grafik gazetesinde çıkan bu yazıda genç İngiliz dansözü diyor ki:

"Bir Alman hapishanesinden tahliye edildikten sonra, ağrı içinde bir kalple nihayet vatanıma döndüm. Fakat arkadamda sevdiğim adamı bıraktım. Şimdi onun nerede olduğunu bile bilmiyorum. Belki de bir tahaşşüd kampındadır. Zira bir Almanın, bir İngiliz kızını sevmesine müsaade edilmez.

Haynz Şmit adındaki o Almanla ben biribirimizi delicesine seviyorduk. Yakında evlenecektik ve kocam İngiltereye gelip yerleşecekti. Harpten evvel böyle karar vermiştik.

Fakat onu bırakıp gelmeğe mecbur oldum. Beni sevmenin cezasını, belki de bir kampta gördüğü cezalarla ödeyor.

O, parlak istikbali olan genç bir doktordu. Ebeveyni ölmüş ve kendisine tıb tahsilini tamamlamağa imkân verecek kadar para bırakmıştı. Haziran ayında tanışmış ve ilk bakışta biribirimizi sevmiştik. On beş gün kadar geçtikten sonra İngiltereye anneme yazdım. Ve bu Almanla evlenmek istediğimi söyledim.

Berlinin tiyatro muhitinin tam göbeğinde bulunan Fenina barında onunla ilk buluştuğum akşamı unutamam. Varyetemiz bittikten sonra, kalabalık bir erkek ve kadın arkadaş grupuyla dışarı çıkmıştık. O dahi beraberdi. Çalışmaktan baş kaldırdığı pek nadir gecelerinden birini yaşadığını söylüyordu. Mektepten mezun olmuş, fakat şimdi etüdler yapmakla meşguldü. Bütün zamanını Berlin hastahanelerinde çalışmakla geçiriyormuş.

Hayattaki arzularından bahsetti ve Londrayı görmek istediğini söyledi.

Biribirimizle o kadar meşguldük, o derece bağlanmıştık ki, hiç siyasetten bahsetmiyor; hattâ harbin çıkmasına ihtimal bile vermiyorduk. Çok mesuttuk. Hayatımda o kadar mesut olduğumu hatırlayamıyorum.

O ilk akşamdan sonra Haynz artık her akşam orada benimle buluşmağa başladı.

Aradan on beş gün geçmişken bir akşam Haynz benimle evlenmek teklifinde bulundu. Şüphesiz derhal "evet" dedim ve anneme yazdım. Annem, evlenmeden evvel iyice düşünmekliğim lâzımgeldiği cevabını verdi.

Annemin cevabı geldikten bir hafta sonra bizim kumpanyamız, Laypzig şehrinde Operetten tiyatrosunda çalışmağa başlamıştı. Bu sırada ben Haynz'i ancak bir defa görebildim.

Bütün ağustos ayınca, biribirimize her gün mektup yazdık.

Sonra Laypzige geleceğini haber verdi. Hatırlıyorum; senenin en güzel günlerden biriydi. Tabiat dahi bize en müsait havasiyle müzaharet ediyor gibiydi.

Ben Haynz'i her zamankinden daha çok seviyordum; fakat o, endişeli idi. Arada bir, yüzü mağmum bir halde dalıp düşündüğünü görüyordum.

Nihayet sordum:

— Neyin var? Ne düşünüyorsun?

Cevap verdi:

— İngiltere ile aramızda mesele çıkacağından korkuyorum. Harp çıkacak. Ah sevgilim; o zaman bizim halimiz ne olacak? Bir Almanın, bir İngiliz kızını sevmesi yasaktır. İkimizden birinin casus olduğuna hükmedecekler. Ben daha şimdiden göz altına alındığımı zannediyorum. Çünkü bir İngiliz dansözüne nişanlanmış Alman doktoru olarak tanınıyorum."

Ben buna inanmadım. Bizi biribirimizden hiçbir şey ayıramazdı. Evlenecektik. Biribirimizi seviyorduk.

Fakat Haynz'in söyledikleri doğru idi. Annem de tavsiyesinde haklı imiş. Milletler harbe giriştiği zaman bir erkek çocuk ile bir kız çocuğu aşk bahsinde ne yapabilirler?

Haynz, muntazaman mektup yazmakta devam ediyordu. Sonra bir cuma günü — hiç unutmıyacağım — İngiltereye dönmeden evvel Laypzigde geçirdiğimiz son gündü. Ayrılmak istemiyordum. Haynz'i terketmek istemiyordum.

Geceleyin tiyatroya sancılar içinde, başım dönerek gittim. İlk numaradan sonra tahammülüm kalmadı; yıkılıp düşmüşüm. Derhal hastahaneye götürdüler. Beş dakika içinde de mühim bir apandisit ameliyatı yaptılar.

Arkadaşlarım İngiltereye dönmüştüler. Apandisit ameliyatından kalkıp kendime geldiğim zaman ilk öğrendiğim şey, harbin patladığı idi. Acaba Haynz neredeydi?

Ondan hiç bir mektup gelmiyordu. Kalbim yeis içinde kıvranarak bekledim, bekledim. Halâ da bir mektup alabilmiş değilim.

Bunun manası şu olabilir: Belki de nişanlım, gizli polis tarafından nezaret altına alınmıştır. Zira zaten takip edildiğini söylemişti.

Onun başına bir şey gelmiş olması ihtimali, her gün daha çok zihnimde kuvvetleniyor. Bir İngiliz kızını sevdiği için hükûmet tarafından cezalandırılmıştır sanıyorum.

Kadın tayyareci Madam Şarno

Fin cephesine gidecek

Fransanın meşhur tayyarecilerinden heykeltraş Madlen Şarno halen Vişide bulunmakta ve büyük soğuklar esnasında düçar olduğu bir ciğer hastalığını tedavi ettirmektedir.

Fransızca Parisuvar gazetesi, kadın tayyarecinin Fin cephesine gideceği hakkındaki bir haberi teyit etmek için kendisiyle telefonla konuşmağa muvaffak olmuştur.

Finlandiyanın asîl gayesine hizmete koşmuş olan birçok kimseler gibi Madlen Şarno da Ruslarla mücadele etmek üzere Fin cephesine gitmek arzusunu göstermiştir. Esasen Madlen Şarnonun kocası Mülâzim Fontönoy da Fin cephesinde Ruslarla muharebe etmektedir.

Madlen Şarno gazetelere aksedan bu haberi teyit etmiş ve demiştir ki:

— Fin ordusuna piyade mülâzimi olarak iltihak etmiş olan kocama gitmek için buzların çözülme mevsimini bekliyorum. Kocam iki aydanberi Finlandiyadadır. Birkaç gün için Torneo garnizonunda kaldıktan sonra doğru cepheye gitmişti.

Madlen Şarno Fin ordusunda nasıl çalışacağını da şöyle anlatmaktadır:

— Tayyarem hükûmet tarafından alındığı için Finlandiyada telsiz telgraf memuru olarak çalışmak fikrindeyim. Finlandiyaya tamamen kendi arzu ve ihtiyarım ile gideceğim için bir hizmet görebilmek gayesiyle elimden gelen her şeyi yapacağım. Kocam halen cephededir. Fakat öyle ümit ediyorum, Torneoya gelip beni karşılamak imkânını bulacaktır. Ondan sonra vaziyeti birlikte münakaşa edeceğiz. Ne yapmam lâzımgelirse yapacağım. Ben düşündüm ve ancak telsiz telgrafçı olarak Finlandiyaya faydalı olacağıma karar verdim.

Karacaahmet mezarlığının imarı

Üsküdarda Karacaahmet mezarlığının belediyece tanzimine karar verilmiş, bunun için bir proje hazırlanmasına başlanmıştı. Belediye fen heyeti tarafından bu proje tamamlanmış, müzeler müdürlüğüne gönderilmiştir. Müzeler idaresi mezarlıkta açılacak yollar üzerine tarihî mezarlar düşüp düşmediğini gözden gecirecektir.

Diğer taraftan Eyüp mezarlıklarının tanzimi için de bir komisyon kurulmuştur.

M. Kemalpaşa için istikraz yapıldı

Bursa, (Hususî muhabirimizden) — Seylâp yüzünden zarar gören M. Kemalpaşa kasabası belediyesi, gelir kaynakları temin gayesile (Hal, barsak temizleme imalâthanesi inşa ve sucuk hanenin tevsii ve kaldırım tamir ve tecdidi) gibi hususat için vali Refik Koraltanın teşebbüsü ve Dahiliye Vekâletinin muvafakati ile belediyeler bankasından 25 bin liralık ikinci bir istikraza karar vermiştir.

M. Kemalpaşa belediyesi umumî meclisi fevkalâde toplantısında istikraz için lâzım olan mazbataları yapmış ve belediye reisine meclisçe salâhiyet verilmiştir.

Bir İngiliz çuval fabrikası kurmak istiyor

Bir İngiliz fabrikatörü memleketimizde çuval fabrikası kurmak üzere alâkadarlara müracaat etmiştir. Tetkikat için memleketimize gelen bu fabrikatör muhtelif mıntakaları dolaşacak ve fabrikaya müsait yer arayacaktır. Memleketimizin ihtiyacı olan çuvalı bugün Hindistan gibi uzak bir yerden müşkülâtla tedarik edebildiğimizden bu teklif alâkadarlarca çok müsait karşılanmıştır.

TARİH PENCERESİNDEN

Çingenelik kalktı mı

Harp gürültüleri arasında kimsenin üzerinde durmadığı çok mühim bir hâdise oldu. Çingene kralı, çingenelerin göçebeliğini ebediyen tarihe gömdü. Bu, hakikaten mühimdir. Yalnız gezici, serâzat, kayıt ve şart bilmekle tanılan ve biraz da bu hususları ile meşhur olan çingeneler artık evli barklı insanlar olacaklar. Vaktile Avusturya hükümdarı birinci Jozef ile imparatoriçe Marya Tereza, memleketleri dahilinde dolaşan çingeneleri iskân ve ıslah etmek istemişler, fakat muvaffak olamamışlardı. İspanya, İtalya, Macaristan, İngiltere ve Fransanın bütün çingenelerini hiç bir şey kayıt altına alamıyordu. Halk onlara "Buçuk millet" der. Bununla beraber:

Çingene, ciğer pişirir, yemeden içmeden karnını şişirir.

Çingenenin çergisi gibi oradan oraya sürünür.

Çingene çergisinde musandara arar.

Çingene horozı gibi ayağından çakılır.

Çingenenin ekmeği rüyasına girer.

Darbi meselleri de artık tarihe karışıyor demektir.

Babil kulesinin inşasından sonra çingenelerin de bir fırka teşkil ederek düyaya dağıldıkları rivayetinden başlıyarak onları bir millete mal etmek isteyenler bir türlü içinden çıkamıyorlardı. Ne asıl vatanları İncilde adı geçen eski Sencar olduğunu söyliyenler, ne de Hintlilerin en edna sınıfı olan Paryalardan yayıldıklarını ileri sürenler tarihî bir vesika verebilmişlerdir.

Çingenelere bir de "Bohem" derler. Bunun sebebi de bazı tarihçilerin bunları Slavların istilâsından kaçan Bohemya ahalisinden olduklarını ileri sürmeleridir. Fakat bu da isbat edilememiştir. Birçok tarihçiler çingene vatanının Himalyaların cenup eteklerinde ve İndus nehri civarında aramak lâzımgeldiğini iddia ederler. Fakat bu da iddia olarak kalmıştır. Çingenelerin Avrupaya 1398 yılında, yani 542 sene evvel büyük kumandan Timürün dağılan ordusundan ayrılan bir kol olduğunu kaydeden tarihler de vardır. Muhakkak olan şey, çingenelerin 1417 yılında Romanyada, ertesi sene Macaristan ve Transilvanya taraflarında görünmeleridir. Buradan Almanyaya doğru yayılmışlardır.

1422 da İtalyaya, 1427 de Fransaya, 1502 de İngiltereye geçmişlerdir.

"Nevi beşerin en sefil ve zelili" addedilen çingenelerin bütün kabahatleri göçebe olmalarıdır.

NİYAZİ AHMET

Görüp düşündükçe

"Tenzilâtlı satış„ lar

Arada sırada bir dükkânın geniş camları üstünde "Büyük Fırsat!", "Mecburî Satış", "Terki ticaret sebebiyle tenzilât!„ gibi levhalara rastlarsınız. Göze çarpacak, tâ karşıdan görünecek hacim büyüklükleri, renk çiğlikleri, alışılmamış acaiplikler, hep yanyana sıralanmıştır. Reklâmcılık bakımından, bu alımı yaratmanın hiç şüphesiz kıymeti vardır.

Vitrin önünü kuşatan kalabalıklar da cazibenin yolunda olduğunu gösterir. Hattâ siz bile, şayet pek acele bir işiniz yoksa, sokulur, bakarsınız.

Çorapların, mendillerin, gömleklerin hülâsa bütün eşyaların üstündeki etiketler, iki fiyat rakamı taşır. Bunların pahalısı çizilmiş, ucuzları keskin renkli, kalın oklarla gözlere sokulmuştur.

Seyredersiniz. Zaten reklâmcılığın ilk hedefi, sizde bu alâkayı uyandırmaktır. Sonra beğenir, sahip olmak hevesine düşersiniz. İş tamam olur.

Güzel... Bunlara hiç bir diyeceğimiz yok. Fakat bütün eşyanın pahalılanmağa yüz tuttuğu, pahalılık için sebeplerin çoğaldığı bir zamanda şu "tenzilâtlı satış„ lara ne dereceye kadar inanmak doğrudur?

Bir taraftan sigortalar artar, ticaret gemilerine donanma kuvvetleri kömür yakarak koruculuk eder, milyonlarca işçi, hudutlara gönderilirken, malların ucuzlaması elbet beklenemez. O halde bizim vitrinlerdeki bu ilânler ne?

Anlamak istediğim şu:

Bizim piyasamızda herkes, dilediği gibi bu türlü işlere girişmekte serbest midir? Hiç bir yere hesap verilmez mi? İskontolar, etiketler üstündeki fiyat inişleri gerçek midir? Dükkânlara bu türlü tenzilât izinlerini hangi makam verir? Ticaret Odaları bu gibi şeylerle alâkalanır mı?

Şüphe yok, ki kimse malını ucuz satmak istiyene:

— Hayır, satma!

Diyemez. Fakat bütün kuramların halk menfaatini korumak duygusundan doğduğuna göre, "tenzilât„ işini bir tuzak ve dalavere olmaktan kurtarmak da bir vazifedir. Bu noktalarda halkın uyandırılması lâzımdır, sanıyorum.

HAKKI SÜHA GEZGİN

Kısaca:

Yıkılmıya müheyya duvarlar

Dün yağan şiddetli yağmurlardan bazı yıkılmaya müheyya duvarların yıkıldığını öğrendik. Hele birisinde dört işçi kendilerini zorla kurtararak kaçabilmişler...

İstanbulun bağlık ve bostanlık birçok yerleri duvarlarla çevrilidir. Hele bir yağmur yağınca, birçok yolcular bu duvarların yanında kendilerine birer sığınak ararlar. Fakat, yine bu duvarlardan birçoğu yıkılmaya hazır bir haldedir. Herhangi bir kazaya meydan verilmemesi için, belediye memurlarının mal sahiplerine yapacakları ihtarın büyük faydaları olacaktır. Nazarı dikkati celbederiz.

Millî Piyangonun ikinci keşidesi dün Ankara'da çekildi

89 sene evvel bir TÜRK Gazetecisinin LONDRA SEYAHATI...

— 9 —

Boks maçları, kumarhaneler ve eğlence yerleri

ve hane sahibi familyası olduklarını fehim ve idrak ile mahcup oldum. Fakat yukarıda da söylediğim gibi bunlar eshabı mürüvvetten oldukları için hiç tok davranmadılr. Bir ay kadar hep bu hâdisenin lâkırdısını ettiler, gülüştüler. Onların bu suretle eğlenceleri, bana da eğlence oluyordu.

Hayvanat bahçesinde

Bazı günler Recis Park'ta bulunan hayvanat bahçesine gidip envaı vahşî hayvanları seyrederek vakit geçirirdim. Bu hayvanlar içinde bir buçuk manda cesametinde beyaz bir ayı ve haddinden uzun ve enli bir yılan, Mısır tarafından hediye olarak gönderilmiş bir deniz atı, Hindistan taraflarından getirilmiş renk renk tuti kuşları ve tuhaf maymun ve şebekler vardır. Bu maymunlar, seyretmeğe giden kadınları görünce rüyada bile görünmemiş türlü türlü şehvanî hareketler yapmağa başlıyarak seyircilerden utangaç olanları kaçırırlar. Kaplan büyüklüğünden yaban eşekler, Hindistandan gelmiş deve gibi arkası semerli manda, Amerika ve Çin taraflarından getirilmiş gayet nazik ve hoşhiram ahular taraf taraf dolaşırlar. Geceleri bu hayvanlara cambazlıklar yaptırırlar. Seyre gelenlerden alınmakta olan para bir sene zarfında epey yekûn tutmakta ise de masarifinin çokluğundan hasılatı kâfi gelmiyor. Fakat hayvanat ilmine faydası olduğundan bir cemiyet tarafından seneden seneye tazmin olunmaktadır.

Boks maçları

Bazı ahbabımızla beraber bir gün cemiyete (klübe) gittik. Ellerinde içi pamukla dolu eldivenlik olduğu halde biribirlerile dövüşmekte idiler. Hele içlerinde birinin yumruk talimindeki mahareti çok üstündü. İngilizlerce kim olursa olsun yumruk kavgası mezmum olmadığından asilzade takımı bile bu yumrukçuyu üstat ittihaz edip sayesinde senede iki yüz bin kuruş kazanabiliyormuş. Bu yumruk dövüşünde en malûmatlı ve serî olan kimse, milletçe başpehlivan seçilir ve madalya verilir. Bir başkası baş pehlivanlığı kazanmak istediği vakit ikisi de eldivensiz olarak ölünceye kadar biribirlerile dövüşürler. Kim galip gelirse başpehlivanlık alâmetini alır.

İngilizler her ne kadar hadidülmizaç ve ateşîn tabiatta kimselerse de intikam hisleri yoktur. Meselâ iki adam arasında bir gürültü olsa sokakta olsalar bile birden arkalarındaki ceketi çıkarıp biribirlerini yumruklamağa başlarlar. Neticede mağlûp olan şahıs katiyen öbüründen intikam almayı düşünmez. Elinden yapışıp beraberce meyhaneye gider ve hiç bir şey olmamış gibi yer içerler. İki kişi dövüşürken seyircilerden kimse muhalefet etmez.

Londrada hamamlar

İngilterede İstanbul ve diğer memleketlerde olduğu gibi hamamlar yoktur. Yalnız zenginler ve fıkaralara mahsus yıkanmak için bazı yerler vardır. Burada tenekeden yapılmış küçük bir havuz içine (banyo) girerler. Sıcak ve soğuk su musluklarr açıp kendi kendine yıkanırlar.

Bu yıkanmanın beş on kuruş masrafı olması sebebile herkes oralarda yıkanamayıp deniz kenarlarında kokulu gusül yerlerine giderler.

Londra şehri içinde çeşme bulunmuyor. Herkesin evinde su yolları vasıtasile tatlı su akar. Zengince adamlar sabahleyin ve gece yatarken ellerini ve yüzlerini temizlerler. Hususî ile dişlerini öyle temizlerler ki bir tarafında zerre kadar kir ve pas bırakmazlar. Beyaz dişlerini göstermek için sık sık gülümserler.

Süvari askerleri bıyıklı, diğer ahali ise bıyıksızdır. Bıyıklı olanlar asilzade konaklarına gidince bıyıklarını tıraş ederler. Bu, âdet haline gelmiştir. Bütün sakal salıvermek usullerinden olmamakla yalnız yarım sakal olmak üzere yanaklarını tıraş ederler. Saçlarını akşam sabah temizlemek ve toplu yerlerde baş açık durmak âdetleridir. Kel olanlar bile başlarına perük takarlar. Hiç bir cemiyette ak saçlı bir kimse görmedim. Berberlik sanatında katiyen mabaretleri voktur. Hattâ bir gün tıraş olmak üzere berber dükkânına giderek ziynet ve temizliği hayretle seyrettim. Envaı meşakkatle ancak yarım saat içinde tıraş edebiliyorlar.

Reklâmcılık sanatı

Müşteri celp için türlü türlü ilânlar, ezcümle filân yerde, filân kimsenin dükkânında gayet âlâ ve ucuzca enfiye ve tütün ve emsali eşya satılmaktadır, filân yerde şöyle bir fabrika açılmıştır, diye bir çok ilân kâğıtları vapıştırılmış arabalar sokak sokak gezmektedirler. Bir arsa civarına büyücek bir tahtaperde koyarak her tarafına türlü türlü ilânnameler yapıştırırlar. Bu ilânlar biribiri hizasında buunur.

Baş ve ayakları meydanda adamlar, sandık şeklinde bir nesnenin içine girip üzerindeki yazıları okutmak için sokak sokak dolaşırlar. Geceleri de ilân kâğıtlarını bir fenerle başlarında taşıyıp okuttururlar. Bir takımı da köşe ve pazarda sanatını teşhir etmek için kendi ismini ve dükkânının numarasını, sokağını, sanatını ifade eden harfleri, para ile tutulmuş adamların arkalarına yapıştırırlar.

Mukavvadan yapılmış harfler, adamların arkasında bir sıraya gelince okunur. Bu adamlar, mahalle mahalle dezdirilir. Sokak başlarında duran ilân hademeleri, üstü başı düzgün, yazı okuyabileceği vaziyetinden anlaşılan adamlara ellerindeki ilânlardan verirler. Bu ilânlardan başka gene herkesin dükkânında numara ve dükkân sahibinin isim ve sanatını bildiren gayet kalın harflerle yazılar yapılır. Gene meselâ bir enfiyeci dükkânının önünde adam büyüklüğünde bir kukla konur, (manken). fabrikaların duvarında bir mil uzaktan okunabilir harfler asılır.

(*Daha var*)

Millî piyango dün sabah Ankarada çekilmiştir. Kazanan numaraları sıraya konmuş bir halde neşrediyoruz. Sonları 86, 54, 75 ile nihayetlenen bütün biletler ikişer lira amorti alacaklardır.

100.000 lira kazanan
6486

25.000 lira kazanan
23054

15.000 lira kazanan
9475

12.000 lira kaaznan
39533

10.000 lira kazanan
453

5.000 lira kazananlar
5424 16200

3.000 lira kazananlar
12639 12931 35152 46132 4217

2.000 lira kazananlar
15274 19168 22781 37416 41784 42966 45172 48582

1.000 lira kazananlar
3592 4402 5920 8474 8676
8739 11590 13988 14359 14480
16428 16867 17140 21535 21760
25586 28127 28355 28892 31157
32220 32449 34398 35411 35793
36202 38805 47648 47777 48626

100 lira kazananlar
100 lira kazanan numaralar

395 1416 2190 3846 4637
5168 5315 5345 5349 5383
5479 5559 5817 6082 6171
6208 6289 6625 6708 7982
8022 8632 8999 9400 9983
10206 10216 10389 10482 10882
11188 11419 11431 11588 11816
11868 12091 12240 12708 13055
13494 13714 14319 14713 14989
15031 15664 15965 16613 16759
17621 18127 18298 18465 19063
19154 19480 20165 20383 20636
21420 21532
27298 27361 27709 27988 27998
28179 28273 28812 29269 29898
30099 30249 30856 31660 31743
31843 33581 33614 33785 33876
34348 34712 35041 35577 35582
35690 36156 37030 37311 37563
37793 37887 37942 38048 38179
32515 32717 33574 21634 21834
22062 22784 23188 23545 24165
24431 24498 24791 25290 25618
25766 25818 25987 2 085 27163
27265 47131 47240 47616 48167
48199 48321 48387 48646 48885
49241 48908 38525 38623 38825
39093 39172 39903 40687 41317
41355 41470 41841 43043 43178
43893 43956 43980 43985 44306
44708 45546

50 lira kazananlar
526 558 591 642 765
817 915 10024 10058 10120
10129 10122 10203 10252 10269
10359 10399 10513 10526 10555
10681 10776 10892 10951 11028
11089 11102 11165 11185
11192 11277 11404 11412 11426
11435 11534 11585 11619 11813
11919 11945 11951 12075 12104
12245 12255 12440 12658 12504
12529 12575 12656 12689 12778
12796 12806 12889 12896 13020
13115 13151 13236 13254 13323
13371 13432 13493 13837 13952
13979 13999 14027 14056 14161
14194 14241 14352 14556 14607
14730 15170 15187 15498 15665
15750 15806 16075
227 2215 2218 2286 2252 2455 2477
548 907 7092 73771 7579 7677
268 321 322 402 485 492
778 793 875 895 826 991
1027 1108 1273 1295 1299 1404
1492 1802 16477 16212 16311 16078
7678 7824 7852 7870 7904 7987
8272 8494 8544 8717 8719 8962
9279 9317 9394 9416 9446 9941
4228 4342 4469 4679 4557 4576
4857 4821 4922 5061 5067 5187
5269 5288 5568 5768 5807 5980
5998 6076 6197 6245 6274 1828
1882 1927 1965 2125 2217 2425
2658 2671 2779 2788 2842 2011
2612 2752 2753 2927 125 216

RADYO

8.3.940 Cuma

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Türk müziği: (Pl.) 13,30 _ 14 Müzik: Karışık hafif müzik (Pl.), 18 Program ve memleket saat ayarı, 18,5 Türk müziği:, 18,45 Türk Müziği: Halk türküleri, Bayram Aracı, 19 Serbest saat, 19,10 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 19,25 Türk müziği: 1 — Okuyan: Mefharet Sağnak, Mustafa Çağlar, Melek Tokgöz, 20 Konuşma (Millî kahramanlık menkıbeleri), 20,15 Temsil: Ses veren Dağlar, Yazan: Tahir Olgaç, 21,15 Serbes saat 21,30 Müzik: Radyo orkestrası, 22,15 Memleekt saat ayarı, ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo, nukut borsası (fiyat), 22,35 Müzik: Cazband (Pl.) 23,25 _ 23,30 Yarınki program ve kapanış.

Mithat Menmen'in konseri

Pariste tahsil etmiş gençlerimizden Mitat Fenmen 19 mart gecesi Fransız tiyatrosunda bir keman konseri verecektir. Korto'nun talebesi olan bu genç geçen hafta Ankara halkevinde bir konser vermiş, çok alkışlanmıştır.

Mitat Fenmen şehrimizdeki konserinde Bah, Betofen, Brahms ve Şopen'den seçme parçalar çalacaktır.

* * *

Bağcılık hakkında konferans

Şehremini Halkevinden:

Evimizde 9/3/1940 Cumartesi günü akşamı saat 20,30 da umumî bağcılık hakkında Halkalı Ziraat mektebi muallimlerinden Bay Necati tarafından bir konferans verilecektir.

Tiyatro ve sinemalar

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram kısmı:
Akşam 20.30 da:
O KADIN

* * *

Komedi kısmı: Akşam 20.30 da:
Herkes Kendi Yerinde

HALK OPERETİ
Bu akşam 9 da
(Halime)
Son temsil
Cumartesi akşamı
Yeni Operet

ALEMDAR Sineması
1 — Tüccar Horn
2 — Yalancılar Şahı

Spor

Bu pazar yapılacak lik maçları

10 Mart 940 tarihinde yapılacak maçlar:

TAKSİM STADI:

Beyoğluspor — Fenervılmaz saat 12, hakem Bahattin Uluöz, yan hakemleri Muhtar, Müeyyet Güredin.

Galataspor — Anadolu saat 14, hakem Refik Top, yan hakemleri Bahattin Uluöz, Rahmi Atasayar.

Galatasaray — Vefa saat 16. hakem Adnan Akın, yan hakemleri Samih Duransoy, İhsan Bayrı.

ŞEREF STADI:

Kurtuluş — Alemdar saat 10, hakem Selâmi Akal, yan hakemleri Turgut. Halit Üzer.

Eyüp — Kale saat 12. hakem Şazi Tezcan, yan hakemleri Turgut, Halit Üzer.

Beşiktaş — Hilâl sat 14. Sami Acıköney. yan hakemleri Şazi, Fahrettin Somer.

Fenerbahçe — Beykoz saat 16 hakem Ahmet Âdem, yan hakemleri Sami Açıköney, Selâmi Akal.

FENERBAHÇE STADI:

Süleymaniye — Topkapı saat 14, hakem Halit Ezgü, yan hakemleri Neşet Şarman, Ziya Kuyumlu.

İstanbulspor — Altıntuğ saat 16, hakem Tarık Özerengin, yan hakemleri Fikret Kayral, Sadık Ceylân.

Tebliğ

Beden Terbiyesi İstanbul bölge bisiklet ajanlığından:

1 — Bisiklet teşvik yarışlarının üçüncüsü 10—3—1940 pazar günü sabahı yapılacaktır.

2 — Yarışa tam saat 9 da başlanacaktır.

3 — Yarışyolu: Mecidiyeköy ile Kefeliköy arasında iki defa gidip geliş olmak üzere 60 kilometredir.

4 — Yarışa iştirak edecek olan bisikletçilerin hazırlanmış oldukları halde muayyen vakitten yarım saat evvel yarış yerinde hazır bulunmaları ve isimlerini hakem heyetine kaydettirmeleri lâzımdır.

FEKONDİTE

Yazan: EMİLE ZOLA
Çeviren: OSMAN YENSEN…

— 22 —

Atelye fısıltılarla doldu. Şimdi sararmak sırası Norine gelmişti; herkes onun gebeliğini öğrenmiş oluyordu. Hem de tamiri kabil olmıyan bu felâket kızkardeşinden geliyordu. Soğukkanlılığını muhafaza edemiyerek ona bir tokat şaplattı. Bunun üzerine, Öfrazi, kudurmuş bir kedi gibi, derhal ablasının üzerine atılarak yüzünü tırmalamağa başladı. İki kardeş biribirlerine vura vura yuvarlandılar. Şimdi, amele kızlar, işlerini bırakıp kavgayı seyre dalmışlardı. Yalnız, aralarından bazıları endişe gösteriyordu:

— Eğer hakikaten gebe ise bu dövüşmeden bebeği ölecek.

Fakat, ekseriyet bu manzarayı görmekten lezzet duyduğu için kimse kavgayı ayırmağa teşebbüs etmiyordu. Bir çoğu bilhassa Norinin aleyhinde idi.

Gürültüyü işiten Boşen, Matyö ve Moranj kavgayı ayırmak için koşuştular. Fakat atelye içinde öyle büyük bir halecan vardı ki, patronun geldiğini kimse duymadı. Boşen bağırmağa mecbur oldu.

— Ne oluyorsunuz? Ne oluyorsunuz! Bu rezalet nedir?. Yerlerinize geçiniz, yoksa hepinizi birden kapı dışarı atarım.

Öteki taraftan, Matyö ile Moranj, kavga edenleri ayırmakla uğraşıyordu. Fakat, ancak Boşenin gür sadası sükûnu temin edebildi. Seyirciler korku ve telâşla tezgâhları başına geçtiler: Öfrazi ile Norin ise, saçları dağınık, elbiseleri yırtık, soluya soluya ayağa kalktıkları zaman hırslarından hâlâ etraflarında kim olduğunu seçemiyorlardı. Boşen mütehakkim bir tavırla sözüne devam etti:

— Siz deli misiniz canım! İki kardeşin böyle hamallar gibi dövüşmesi görülmüş şey midir? Hem de kavga edecek başka yer bulamadınız mı? Çalışma saatlerinde atelye içinde böyle gırtlak gırtlağa gelinir mi?.. Haydi bakalım ne oldu anlatınız...

Bu aralık iyi kalpli bir kimse Muanoyu bularak kızlarının yukarıda boğuştuklarını ihbar etmişti. Muano, yirmi beş senelik amele hayatından yıpranmış, gevşemiş bir ihtiyar kametile atelyeye girdiği zaman kimse onu görmedi. Ona arkasını dönmüş bir vaziyette duran Öfrazi, hıçkıra hıçkıra yeni bir nöbet geçirdi. Anî bir hareketle Norinin üzerindeki uzun ve geniş fistanı yırtarak:

— Haydi gebe olmadığını şimdi iddia etsene! Pis hayvan! Haydi inkâr et bakalım!

Atelye tekrar boğuk gülmelerle doldu.

Boşen, bu sırrın böyle ansızın şüyu bulmasından bir parça sıkılmıştı. Maamafih hafifçe kaşlarını çattıktan sonra tekrar vakarını muhafaza edebildi. Sesini yükselterek:

— Bu derece büyük rezalet affolunamaz! Matmazel Öfrazi, sizi sükûta davet ediyorum. Daha bir lâf söylerseniz hakkınızda fena olacaktır.

Bir parça kekeliyordu. Bu kudurmuş kızın meseleyi bilip uluorta anlatmasından korkuyordu. Fakat, Norin, kız kardeşinin ne mal olduğunu bildiği için hiç bir zaman ona sırrını açmamıştı. Boşen, gözleri yaşlarla dolu, makhur yemahcup bir halde titriyen zavallı Norine çabuk bir göz gezdirmekle vaziyeti anladı. Öfrazi kısık bir sesle cevap verdi:

— Benim söyliyecek sözüm kalmadı Mösyö Boşen! Ancak bu sırrı saklamak canımı sıkıyordu. İşte şimdi babam da öğrenirse öğrensin!

Muano, bütün bu çirkin meseleyi işitmişti. Ne diye onu buraya çağırmışlardı! O, hayatın pisliklerinden artık bıkmıştı. Kız olsun, erkek olsun, bütün bütün çocukların ekseriya fena yola saptıklarını bildiği için her şeye göz yummakla kendine bir parça rahat ve huzur teminine çalışırdı! Lâkin işte yine onu zorla kızdırıyorlardı. Yumruğunu kaldırarak Norinin üzerine atıldı.

— Demek sahidir ha! İnkâr etmiyorsun öyle mi? Ah sefil seni öldüreceğim.

Moranj ile Matyö, ihtiyar amelenin kollarından tuttular. Muano boğuk bir sada ile:

— Bu dakika karşımdan yıkılsın ve bir daha evime gelmesin; yoksa bir felâket … dedi.

Norin, babasının … tında saçlarını … nın yırtıklarını topladı … taî bir sükûn içinde … çıktı.

Matyö, acip bir ruh … çinde kalmıştı. Zihnini … den ithamır düşünceler … bir türlü muvaffak ol… Sükûn ve intizamı yer… diği için azametle ate… kan Boşeni gözle takip … hayreti büsbütün arttı … da, bürosuna gitmek … ranim dairesinden … muhasibin mevus … dalyasına çöktüğünü … büsbütün afalladı.

— Size de ne oldu …

— Ah dostum! Bu … meselelerinden bilseniz … canım sıkılır. İşte bu … ayağım titriyor.

Matyö, Valerinin … açmış olduğu sırrı … ikinci çocuğu olacak … rece müteessir görünen … sının halini tuhaf … Böyle saadet verici … doğumundan tasalan… dince hayrete sayan … le beraber onu teselli…

— Evet!.. Karımın … na verdiği havadis … Demek ki mesele tabii … öyle mi?

— Ah! Maalesef öyle … sim! Mahvoldum. Artık … kavı terkedip yükselmek … sadile bankaya girebil… nim için büsbütün im… du. Karımın dediği … ebet sefalet çekmeğe … olduk... Zavallı karım … düz ağlıyor. Daha bu … evde ağlar bıraktım … halecan içimi altüst … talihime çoktan … onun büyük bir itim… beklediği lüks hayatı … ginliği gösteremiyeceğim … reğim sızlıyor.

Matyö nezaketle:

— O kadar sıkılmayın … saallah her şey … lur. Çocuğunuzu çıldır… veceksiniz, dedi.

— Hayır, hayır! Öyle … viniz. Ah! bu söylediğ… Valeri işitirse bize fena … diğinize hükmeder. Karım … ka çocuk istemiyor. Bu … tutan bilhassa budur … bedbinlik saikasile bir … yapabilir...

Çok söylediğini anlıyan … denbire sustu. Bütün gü… takta geçen halecanlı … salarla, dökülen gözyaş… nirlerini hâlâ sarsıyordu …

Kasvetli bir sükûn iç… çen bir kaç saniye sonra … ranj, isim söylemeksizin … den bahsetmeğe başladı.

(Daha …)

VAKIT

Gazetede çıkan bütün … resimlerin hukuku ma…

ABONE TARİFESİ

Memleket içinde
Aylık 95
3 aylık 260
6 aylık 475
1 yıllık 900

Tarifeden Balkan Birliği … da otuz kuruş düşülür. Posta … ğine girmiyen yerlere ayda … beşer kuruş zammedilir. Abone kaydını bildiren … ve telgraf ücretini abone … posta veya banka ile … retini idare kendi üzerine … Türkiyenin her posta … VAKIT'a abone yazılır. Adres değiştirme ücreti …

İLAN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının … tırı sondan itibaren ilân … rında 40, iç sayfalarda … dördüncü sayfada 1; … cüncüde 2; birincide 4; … kesmece - tiradır. Büyük, çok devamlı … renkli ilân verenlere ayrı … dirmeler yapılır. Resmi … santim satırı 40 kuruştur.

Ticari Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defası 30; iki defası … fası 65, dört defası 75 ve on … 100 kuruştur. Üç aylık ilân … 'erin bir defası bedavadır. … tırı geçen ilânların fazla … beş kuruştan hesap edilir.

Vakit hem doğrudan doğruya kendi idare yerinde, hem … caddesinde Orhanbey hanında … MALEDDİN İRSEN … eliyle ilân kabul eder. … telefonu: 20335)

İskoçya sahillerinde bir Alman tayyaresi düşürüldü

Paris, 7 (A.A.) — 7 Mart tarihli resmî akşam tebliği: Voges'ların şark sathı mailinde Fransız ve Alman keşif kollarının faaliyetleri görülmüştür.

Londra, 7 (A.A.) — Hava işleri nezareti, bugün öğleden sonra iki İngiliz avcı tayyaresinin İskoçyanın şimali şarki sahilinde Heinkel tipinde bir Alman tayyaresini düşürmüş olduklarını bildirmektedir.

Londra, 7 (A.A.) — Bu akşam İngilterenin şark sahilleri açıklarında Alman oldukları zannedilen iki tayyare görülmüştür. İngiliz tayyareleri, bunların peşine takılmışlardır.

Almanya Üzerindeki uçuşlar

Londra, 7 (A.A.) — Hava işleri nazırı B. Kingley Vood, Avam kamarasında beyanatta bulunarak krallık hava kuvvetlerine mensup tayyarelerin şimdiye kadar Almanya üzerinde binden fazla uçuş yaptıklarını söylemiştir.

Sovyetlerin Finlere sulh teklifi

(Baş tarafı 1 incide)

ültimatom mühletinin yarın gece yarısı inkıza edeceğini haber vermektedir.

Bundan sekiz gün evvel Stokholmden avdet etmiş olan Finlandiya hariciye nazırı Tammer, nazırlar meclisini toplıyarak arkadaşlarına Moskovanın sulh şartlarını iblâğa memur edilmiş olan zatı takdim etmiştir. Bu şartlar hülâsatan şunlardır:

Finlandiya, Viipuri dahil olmak üzere bütün Kareli berzahını, Ladoganın şimali şarkisindeki bütün araziyi, Laponyanın şimal kısmını, Hangoe limanını ve bu isimdeki yarım adayı Sovyet Rusyaya terkedecektir.

İsveç, Finlandiyanın cevap vermek için on gün mühlet istemiş bunu istihsal etmişti. Bu halde Finlandiyanın vereceği cevabın bu akşam gece yarısından evvel Moskovaya gelmesi icabetmektedir.

Nevyork, 7 (A.A.) — Nevyork Times gazetesinin Stokholm muhabiri yazıyor:

Salâhiyettar membalardan öğrenildiğine göre Finlandiya harbine nihayet vermek için Sovyet Rusyanın serdetmiş olduğu teklifler, İsveç hükûmeti vasıtasiyle Helsinki hükûmetine tevdi edilmiş olup halen tetkik edilmektedir.

İyi malûmat almakta olan mahafilde birkaç gün sonra bir mütareke yapılabileceği tahmin olunmaktadır. Bazı kimseler, Finlandiya hükûmetinin çok ağır şartları kabule temayül göstermemesi halinde Finlandiya ordusunun mukavemette bulunacağı mütalesında bulunmaktadırlar.

FİN TEBLİĞİ

Helsinki, 7 (A.A.) — Finlandiya büyük umumî karargâhının tebliği:

Kareli berzahının garp kısmında düşman, dün Viborgun şimalî mevziine karşı şiddetli hücumlarda bulunmuştur. Viborg körfezi adalarının ele geçirilmesi için girişilmiş olan muharebeler devam etmektedir. Buz üstünde ilerlemeğe çalışan Ruslar, ağır zayiata uğramışlardır. Otuzdan fazla tank tahrip edilmiştir.

Viborg körfezi ile Vuoski nehri arasında Sovyetler tarafından yapılmış olan taarruzlar akamete uğramıştır.

Taipale üzerinde topçu kuvvetleri tarafından uzun müddetten beri hazırlanmış olan bir taarruz püskürtülmüştür.

Ladoganın şimali şarkisinde düşman, Pitkaranta takım adalarından bazı ufak tefek adaları işgal etmeye muvaffak olmuştur. Daha şimalde dün Kollanijae'de başlamış olan muharebeler devam etmektedir. Rusların taarruzları kırılmıştır.

Denizde, Finlandiya körfezinde düşmanın Viborgun garp sahiline karşı yapmış olduğu bir taarruz neticesiz de akamete uğramıştır. Finlandiya tayyareleri, Finlandiya körfezinin buzları üzerinde yakalanmış oldukları Sovyet müfrezelerini bombardıman etmişlerdir. Viborg mıntakasında tayyare faaliyeti fazladır.

Buz üzerindeki taarruzlar

Helsinki, 7 (A.A.) — Rusların Viipuri'ye karşı yapmakta oldukları taarruzda görülen tevakkuf, salâhiyettar mahafilde Sovyet yüksek kumandanlığının kuvvetlerini yeniden tahşit etmesi ve bu kuvvetleri vaziyetin icabatına intibak ettirmek mecburiyetinde bulunmasına mahledilmektedir.

Aynı mahafil, Finlandiyalıların göstermiş oldukları mukavemetin Rus ordusunda çok büyük hayal inkisarına bais olmuş olduğunu beyan ve mezkûr ordu kumandanlığının Finlandiyalıların mukavemet kabiliyetlerini lâyıkı veçhile takdir edemiyerek istihfaf etmiş bulunduğunu ilâve etmektedirler.

Finlandiya körfezini kaplamış olan buzların üstü en müthiş muharebe sahnelerinden biri olmuştur. Buz üzerinde bu kadar geniş mikyasta bir taarruzun nasıl olup ta yapılmış olduğu suale şayan görülmektedir.

Maamafih adalarla Viipuri körfezinin burunları arasındaki mesafenin pek kısa olduğunu unutmamak lâzımdır. Şimdiye kadar görülmemiş bir kalınlıkta bulunan buzlar, Finlandiyalıların bombardımanları tesirile bir çok noktalarda kırılıp parçalanmıştır.

Rusların kayakçı müfrezeleri ile zırhlı Kazaklar ve tanklar sular içinde kaybolmuşlardır. Kütle halinde yürüyüş yapan Ruslar, Finlandiya tayyareleri için mükemmel bir hedef teşkil ediyordu.

Ruslar, Viborg koyunun garp sahilinde işgal etmiş oldukları bütün noktalardan tardedilmişlerdir. Onlarca tank tahrip edilmiştir.

Stokholmde siyasi faaliyet

Stokholm, 7 (A.A.) — Bugün Stokholmde pek büyük diplomasi faaliyeti görülmüştür. Bütün devletlerin elçileri, bütün gün iş başında bulunmuşlardır. Bu akşam ecnebi elçileri mühim bir toplantı yapacaklardır. Bugün hariciye nazırı, üç defa başvekili görmüştür. Matbuata hiç bri tebliğ verilmemiştir. Öğleden sonra çıkan gazetelerin hususî tabılarında memlekete sükûn tavsiye edilmektedir.

Her halde bütün bu diplomasi faaliyeainin hedefi, Moskova ile Helsinki arasında bir tavassut icrası olduğu tahmin edilmektedir.

Sovyet tebliği

Moskova, 7 (A.A.) — 6 mart tarihli Sovyet tebliği:

Mühim hiç bir hâdise olmamıştır.

Sovyet tayyareleri, Fin kıtaatını ve Fin askerî hedeflerini şiddetle bombardıman etmiştir. Hava muharebeleri esnasında üç tayyare düşmüştür.

Romen parlâmentosu kralın nutkile açıldı

Bükreş, 7 (A.A.) — Parlâmentonun içtima devresinin küşadı münasebetile kral, âyan ve mebusana hitaben iftitâhî nutkunu okumuştur:

Nutkun başlangıcında bütün memleketin en yüksek kaygusunun millî müdafaayı ve milletin mevrus mülkünü garanti altına almak olduğu kaydedildikten sonra şöyle denilmektedir:

"Cihanın sulhünü yeniden haleldar etmiş olan ihtilâf ile milletlerin normal teşriki mesaileri de memleketimizin hayatî menfaatlerini alâkadar eden bir takım meseleler ortaya çıkarmıştır.

Nutukta Romanyanın tam bir bitaraflık muhafaza etmek arzusunda olduğu beyan edilmektedir.

Kral bundan sonra şubat ayında inikad etmiş olan Balkan konferansının netayicinden ve İtalyanın Romen gençliği mümessiline yapmış olduğu hararetli kabulden bahsetmiştir.

Kral, iktısadî vaziyeti tetkik ettikten sonra askerî tedbirlere müvazî olarak iktısadî meselelere hususî bir ehemmiyet atfedileceğini söylemiş ve millî iktisadiyatın harbin şeraitine intibak ettirilmesini istemiştir. Nutukta bundan sonra parlâmentonun halletmesi icabeden meselelere işaret edilmektedir.

Ankara ve İzmirde fırtına

İzmirde birçok deniz vesaiti battı

Ankara, 7 (Hususî) — Dün geceden beri başlayan fırtına devam ediyor. Fırtınadan Dağ mahallesindeki teneke evlerin damları uçtu, bacalar düştü. Adliye Vekâleti önündeki baraka da yıkıldı. Civardaki elektrik lâmbaları parçalandı. Akşama doğru İstanbul - Ankara arasındaki telefon muhaberesi de inkıtaa uğradı.

İZMİRDE

İzmir 7 (Hususî) — Lodos fırtınasından zarar büyük. Yelkenliler, motörler, sandallar battı. Telgraf hatları bozuldu.

Vels Pariste

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Paris, 7 (A.A.) — Bugün Parise gelerek ziyaretlerine başlamış olan Sumner Vels, saat 15.50 de Elize sarayında Reisicumhur ve saat 17.10 da Başvekil B. Daladye tarafından kabul edilmiştir. Vels, Daladyenin yanından saat 18.50 de ayrılmıştır.

Paris, 7 (A.A.) — B. Daladye, bu akşam hariciye nezaretinde Sumner Vels şerefine bir ziyafet vermiştir.

8 İtalyan vapurunun kömürü

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dairesinde mesai sarfedileceğini beyan edecektir.

Londra, 7 (A.A.) — İktısadî harp nezareti, halihazırda İngiliz kontrol üssünde bulunmakta olan 9 İtalyan gemisinden sekizinin hamulesinin müsadere edleceğini haber vermektedir.

Dokuzuncu vapurun hamulesi, müsadere edilmiyecektir. Çünkü bu vapur, memnuiyetten evvel hareket etmiş, ancak makinelerine ârız olan bir sakatlık yüzünden seyahati teehhüre uğramıştır.

Ciana ve Rapido adındaki diğer iki İtalyan vapuru da İngiliz kontrol üssüne gelmiştir.

Amsterdam, 7 (A.A.) — Halen Hotterdam limanında bulunmakta olan dört İtalyan gemisi, Alman kömürü yüklemek emrini almışlardır. Bu gemiler, Douvre kontrol üssüne gitmek üzere Rotterdamdan ayrılmışlardır. Diğer gemilerin İngiliz kaarkol gemileri tarafından tevkif edilmiş olmalarına rağmen İtalyan deniz mahafili, nikbin olmakta berdevamdır. Bilhassa bu mahafilde İtalyanın bütün kömür filosunun İngilizler tarafından serbest bırakılacağı zannolunmaktadır.

Küin Elizabet transatlantiği

Amerikaya neden gönderildi?

Nevyork, 7 (A.A.) — Dünyanın en büyük gemisi olan Güin Elizabet transatlantiği, gizli tutulmuş olan bir seyahatten sonra 7 mart saat 9.30 da Nevyork limanına vasıl olacaktır. Güin Elizabet, harbin başlangıcından beri günde biner dolar tediye ederek rıhtımda bulunmakta olan Güin Mary ve Normandi'nin karşısında yer alacaktır.

Güin Elizabet transatlantiği, 26 şubatta İskoçyada kâin Clydebank tezgâhlarından ayrılmıştır.

50 polis memuru ile süvari polisler, vapurun yanaşacağı rıhtım civarında devriye gezmektedir. Halkın buralara yaklaşmasına müsaade edilmiyecektir.

Londra 7 (A.A.) — Deniz mahafili, Güin Elizabet vapurunun tesbit edilmiş olan tarihten iki ay evvel hareket etmesini şu suretle izah etmektedirler:

Bu vapurun bulunmakta olduğu tezgâhlar, Alman tayyareleri için enteresan bir hedef teşkil etmektedir. Diğer taraftan bu vapurun hareketi, içinde iki zırhlı ile bir kruvazörün, bir tayyare gemisinin ve iki torpido muhribinin inşa edilmekte olduğu tezgâhların mühim bir kısmını serbest bırakmaktadır.

35.000 tonluk

Fransız zırhlısı denize indirildi

Paris, 7 (A.A.) — Bahriye nazırı B. Campinchi gazetecilere beyanatta bulunarak her biri 380 milimetrelik dört topla mücehhez iki top kulesi ile müsellah bulunan 35.000 ton hacmındaki Jean Bart zırhlısının denize indirilmiş olduğunu bildirmiştir. Bu toplar, kırk kilometreden fazla mesafeye 24 obüs atmaktadır. Jean Bart'ın sür'ati saatte takriben 60 kilometreye baliğ olmaktadır.

Belediye bütçesindeki açık

Mezbaha resminin indirilmesi üzerine belediye bütçesinde yarım milyon lira açık vukua gelmişti. Bu açığı hükûmet kapayacaktır. Ankaradan gelen haberlere göre bu sene belediyeye bu hususta yardım edilemiyecektir. Belediye bu açığı fazla varidatla bazı tasarruflardan kapayacaktır. Mezbaha resmine zam düşünülmemektedir.

Disiplin isteriz

(Baş tarafı 1 incide)

Toptancı şeker tüccarlarının şeker şirketinden sene içinde aldıkları mallar ile bunların depolarından perakendeci satıcılara verilen malların miktarı bellidir; şeker şirketinin defterleri ile toptancıların defterlerini karşılaştırmak aradaki farkı derhal gösterir. Şayet bu fark şeker tüccarlarının açık depolarında mevcut değilse gizli depolara nakledilmiş demektir. Kontrol işinin bu kadar basit olmasına rağmen bazı toptancılar verdikleri beyannamelerde depo mevcutlarını gizlemişler ise bu hareketi yalnız kanunsuzluk, disiplinsizlik ile tavsif etmek kâfi değildir.

ASIM US

Dünkü yağmur

(Baş tarafı 1 incide)

ya başlamış ve fasılasız bir şekilde akşama kadar devam ederek vakit vakit bir sağanak halini almıştır.

Bu yüzden şehrin bazı semtlerinde yıkılmaya müheyya bir halde duran bahçe duvarlarından çoğu çatlamış, bir kısmı da yıkılmıştır. Ezcümle Babıâlide Reşitefendi hanının arka tarafına düşen yol üzerinde duvar yıkılması neticesi hanın ikinci katı çökmüş, burada çalışan dört kişi kendilerini güç kurtararak sokağa fırlamışlardır. Yaralanan yoktur.

Diğer taraftan lodos fırtınası devam ettiği için yolda bulunan ve limana gelmesi icap eden vapurlar henüz gelmemiştir. Bunlar arasında Tarı ve İzmir vapurları da vardır.

Belediye işleri hakkındaki bazı dedikodulara cevap!

İstanbulun imar hareketleri etrafında şurada burada tenkitkâr sözler söylenildiği duyulmaktadır.

Bu dedikodular arasında Eminönü ve Taksim meydanlarının açılması, kanalizasyon işine ehemmiyet verilmediği, Taksim gazinosunun idaresi şekli bulunmaktadır.

Belediye hizmetlerinin ne şekilde ve nasıl yapıldığını yakından takip eden bir gazeteci olmak sıfatiyle şurada bu tenkitlere cevap vermeyi faydalı buluyorum:

Şehir Meclisinin son celselerinden birinde âzalardan Hamdi Rasim belediyeler bankasından alınan bir milyon liranın bütçede imar işleri varidat faslına tahsisat kaydedilirken itirazda bulunmuş, henüz sarfedilmiyen bu paranın şehrin kanalizasyon işine harcanmasını söylemişti. Vali Lûtfi Kırdar da buna cevap vermiş, bu paranın varidat getiren işlere sarfedilmek maksadiyle belediyeler bankasından alındığını bu itibarla bu paranın kanalizasyona harcanamıyacağı cevabını vermişti.

Valinin bu cevabı bazı yerlerde "Belediye şehrin kanalizasyonunu yapmıyacak, çünkü kanalizasyon varidat getiren bir iş değil de ondan,, şeklinde akisler uyandırmıştır.

Belediyeler Bankası belediyelerin her istikraz talebi karşısında kesesinin ağzını açan bir banka değildir. Bankadan para istiyen belediye bunu hangi hizmete tahsis edeceğini bildirmek mecburiyetindedir. Netekim ilk başta bir şehrin suyu meselesi gelmektedir. Hattâ paranın su işine sarfedileceği de kâfi görülememekte, şartname ve projeler hazırlandıktan ve iş katî bir safhaya girdikten sonra para su işini üzerine alan müteahhide verilmektedir.

İstanbul belediyesi beş milyon liralık istikraz yaparken bu paranın münhasıran "varidat getiren,, bir işe tahsis edeceği kaydini mukaveleye koydurmuştur. Para bu maksatla alındığından beş milyon liranın başka bir hizmete tahsisine kanunen imkân yoktur.

Beş milyon lira otobüs, süt, ekmek, Eminönü — Unkapanı arasındaki varidat getirecek istimlâk işlerine hasır ve tahsis edilmiştir.

Kanalizasyon İşi

Kanalizasyon işi belediyenin bütçesinden yapılacak bir hizmettir. İstanbulun kanalizasyonunun tamamlanması için evvelce hazırlanan keşiflere göre 80 milyon liraya ihtiyaç vardır. İstanbulun Bâbıâli, Eminönü ve Haliç versanındaki kanalizasyon inşaatına ise on senede 7,5 milyon harcanmıştır. Bu kadar paraya rağmen Türbeden Bâbıâli yokuşuna kadar olan kısımdaki binalar umumî mecraya kanal açtırmışlardır. Diğer taraflar da henüz ne kanal ve ne de kulak irtibatı temin edilmemiştir.

Belediye şimdi kanalların bağlanmaları mecburiyeti hakkında bir talimatname hazırlamaktadır. Evlerinin önünden kanalizasyon geçen her bina sahibi umumî kanale kulak açtırmaya mecbur tutulacaktır.

İstanbulun diğer taraflarındaki kanalizasyonunun inşaatı ise zamanla vücuda getirilecektir. Tahsisat bulunmasına rağmen bu işi üzerine alacak şirket veya müessese bulmak zarureti de vardır. Yani belediye bu işi varidat getirmiyecek bir iş diye başından atmış değildir.

Eminönüne harcanan paralar

Belediye Eminönü meydanına yüzbinlerce lira sarfetmiş.. vesaire... belediye Eminönü meydanına söylenildiği gibi yüzbinler vermemiştir. Elektrik şirketinin İstanbullulardan aldığı bir milyon 650 bin lira Nafia Vekâleti tarafından geri alınmıştı. Meydanın açılmasına işte bu para harcanmıştır. Belediye meydanın istimlâkine ancak 27 bin lira vermiştir. Halen yapılmakta olan tanzim işine de 60.000 lira harcanacaktır. Eminönünden Unkapanına doğru yapılacak istimlâk ise istikrazla olacak ve burada alınacak arsalar satılacak, buralarda büyük müesseseler, hanlar kurulacak, şehrin bu kısmı bu suretle hem imar edilecek, belediye de yaptığı istikrazı neticede bankaya ödeyecektir. Yani istikraz düpedüz arsa istimlâkine atılmış olmıyacaktır.

Taksim Meydanının Tanzimi

Koca Taksim meydanının istimlâk işi ile burada yapılacak asfalt yollar ve diğer tanzim işleri 100 bin liraya malolacaktır. Burada yapılacak olan binalar ise belediyeye varidat getirecek ve yine şehrin bu kısmı imar edilmiş olacaktır.

Belediye, belediyeler bankasından aldığı ve sarf şekli gösterilmiş paraları hem alış maksadına uygun bir surette harcayacak, hem de şehrin bu suretle yer yer imarına çalışacaktır.

Burada şunu da tebarüz ettireyim ki, belediye 939 bütçesine yol inşası için 800.000 lira koymuş ve bununla şehrin birçok cadde ve sokaklarını yapmıştır.

Taksim gazinosunun idare tarzı hakkındaki dedikodulara gelince:

Taksim Gazinosu

Taksim gazinosu 285 bin liraya inşa edilmiştir ve burasını işletmek üzere senevî 30 bin lira verenler olmuştur.

Belediye gazinoyu bir kazanç menbaı olarak değil, İstanbulluların keselerine ağır gelmiyecek bir tarife ile işletmeyi düşünmüş, burasının idaresi için memleektin ticaret ve sanayi erbabiyle zenginlerinden mürekkep bir şirket kurmuş, kendisi de buna hissedar olmuştur. 100 bin lira sermayeli şirkette belediyenin hissesi 47 bin liradır.

Şirketin nizamnamesi hazırlanmış, dün akşam belediye iktısat müdürü Asım Süreyya tarafından tasdik edilmek üzere Ankaraya götürülmüştür.

Belediye şirkete şöyle hissedar olmuştur: Gazino senevi on bin liraya kiraya verilmiştir. Yüzde sekizden fazla kâr belediyeye ait olacaktır. Tabiîdir ki, bundan başka 47 bin liranın temettuunu alacaktır.

Bu gazino ayni zamanda bir garson mektebi mahiyetini de görecektir.

Bütün bu yazılarla şu meydana çıkıyor ki, dedikodular yerinde değildir.

Başında Lûtfi Kırdar gibi müteşebbis ve her işi bizzat kendisi idare eden belediye mekanizmasının şehirliler menfaatine çok dürüst ve muntazaman işlediğini bu vesile ile bir kere daha ortaya koymuş bulunuyorum.

Yekta Ragıp Önen

Mantralı muşambalar, istorlar, perde için tüller, duvar kâğıtları, yatak çarşafları, yünlü ve pike yatak örtüleri, el ve yüz havluları, velhasıl tefrişata ait bilcümle malzemeyi **BAKER MAĞAZALARINDA** her yerden müsait şartlar ve ucuz fiyatlarla bulabilirsiniz.

Hali tasfiyede

İstanbul Esnaf Bankasından:

Hali tasfiyede İstanbul Esnaf bankasının 1938 - 1939 senesi adî umumî içtimaı 27-3-1940 çarşamba günü saat 9.30 da icra edileceğinden hissedarların hisse senetleriyle beraber bankanın Meydancıkta Mısırlıoğlu hanındaki merkezine gelmeleri ilân olunur.

RUZNAME:

1 — Senelik hesabatın ve raporların tetkik ve tasdiki ve tasfiye heyetinin ibrası.

2 — Tasfiye heyetinin salâhiyetinin tevsii.

3 — Memur kullanmağa müsaade verilmesi.

KAYIPLAR

Taksim lisesinden aldığım 28/2/940 tarihli tasdiknamemi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. (31689)

NECDET

* * *

Gazi Osmanpaşa orta okulundan aldığım şahadetnameyi zayi ettim. Yenisini alacağımdan, eskisinin hükmü yoktur. **İrfan Oğlu Resai**

(31695)

El Elden üstün olduğu gibi Uğur da Uğurdan üstündür.

Millî Piyangonun kurulduğu gündenberi bu kadar büyük bir talih dağıtma rekoru

TEK KOLLU CEMAL'dan

başka hiç bir piyango bayiine nasip olmadı.

Birinci 100.000 lira kazanan Bayan Afife Tek Kollu Cemalin uğurlu elinden paralarını alıyor.

Tek Kollu Cemal

Dünkü keşidede de aynı numaralı biletle iki müşterisine yüzer bin liradan tam

200.000 Lira kazandırdı

1 — Mahmutpaşada Tarakçılarda Fanilâ mağazasında tezgâhtar Çakır ve üç arkadaşının TEK KOLLU CEMAL'den aldıkları 6486 No.lı biletle en büyük ikramiye olan

100.000 Lira İsabet etti

2 — TEK KOLLU CEMAL İKİNCİ

100.000 Lira'yı

Bomontide Ebekız sokağında Vagonli Şirketi Muhasebecisi Bay Halidun'un eşi Bayan Afifeye kazandırarak kendisini büyük bir servete kavuşturdu.

İkinci 100.000 liralık ikramiyeyi kazanan Bay Çakır'a paralarını Tek Kollu Cemal, uğuru denenmiş elile veriyor.

TEK KOLLU CEMAL ayrıca 25.000 Liralık ikinci büyük ikramiyeyi de 23054 numaralı bilet hâmili Kısıklıda Malûl Gazilerden Emekli Binbaşı Bay Faruk'a. 12.000 liralık ikramiyeyi de 39533 No.lı bilet hâmili Çiçek pazarında Çiçekçi Ali Dayiya verdi.

Bir kolunu vatan hizmetinde kaybederek Tek kolu ile çalışan Tek Kollu Cemal Müşterilerinin yüzünü güldürmek hususunda da daima ön safta ve daima tektir.

Adrese Dikkat: Eminönü Tramvay Caddesi 27 numara Tek Kollu Cemal Gişesi sahibi Tek Kollu Cemal Güven. Hiç bir yerde Şubesi yoktur.

İstanbul Belediyesi İlânları

Husus idare mütekait ve öksüzlerinin Mart 940 üçer aylıklarının 6 Mart 940 Çarşamba gününden itibaren tevziatına başlanıldığından aylık sahiplerinin cüzdanlariyle Ziraat Bankasına müracaatları. (1747)

* * *

Yıllık kirası	İlk teminat (1 senelik)		
821,00	61,58	Kadıköyünde Caferağa mahallesi Muvakkithane caddesinde 3 numaralı dükkân.	
385,00	28,38	Floryada Kalitarya sokağında Havuzlu bahçe ve Gazino (1 — 3 sene)	
			SENE
5[illegible],00	41,55	Floryada karşı sokağında kâin 4 No.lı dükkân	1 — 3
98,00	7,35	Floryada karşı sokağında kâin 12 No.lı dükkân	1 — 3
901,00	67,58	Floryada karşı sokağında kâin 13 No.lı dükkân	1 — 3
83,00	6,23	Floryada karşı sokağında kâin 14 No.lı dükkân	1 — 3
70,00	5,25	Floryada karşı sokağında kâin 19 No.lı dükkân	1 — 3
350,00	26,25	Floryada karşı sokağında kâin 2 No.lı dükkân	1 — 3
531,00	39,83	Floryada karşı sokağında kâin 3 No.lı dükkân	1 — 3

Yıllık kira muhammenlerile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı gazino ve dükkânlar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât kaleminde görülecektir. İhale 11/3/940 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1412)

* * *

Tahmin bedeli	İlk teminat	
700,00	52,50	Üsküdarda Hacihesnahatun mahallesinde Vapur İskelesi sokağında 22—24—28 No. bina enkazı.
150,00	11,25	Aksaray yangın yerinde Mesihpaşa mahallesinin Aksaray caddesinde 56 mcı adada 944 harita numaralı ve 20,00 metre murabbaı sahalı arsa.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı enkaz ve arsa satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 12/3/940 Salı günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saattaDaimi Encümende bulunmaları. (1471)

* * *

Tahmin bedeli	İlk teminatı	
1207,00	90,53	İtfaiye Müdürlüğü ve grupları için lüzumu olan 27 kalem demir malzeme.
1230,00	92,25	İtfaiye Müdürlüğü için 1 adet komple Projektör.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarda yazılı demir malzeme ve projektör ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 11/3/940 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1411)

* * *

Tahmin bedeli	İlk teminat	
4922,00	369,15	Cerrahpaşa hastahanesi için lüzumu olan tıbbi ecza ve levazım.
1031,76	77,38	Zührevi hastalıklar hastahanesi için lüzumu olan tıbbi ecza.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı tıbbi ecza ve levazımsatın alınmak üzere ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 14/3/940 Perşembe günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikalarile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1550)

* * *

Tahmin bedeli	İlk teminat	
218,16	16,36	Fatih Yangın yerinde Kirmasti mahallesinin eski Emirler hanı sokağında 26,88 metre murabbaı sahalı arsa.
156,28	11,72	Aksarayda Mesihpaşa mahallesinin Azimkâr sokağında 35 inci adada 44,65 metre murabbaı sahalı arsa.
27,00	2,02	Aksaray yangın yerinde İncebey mahallesinin İnkılâp sokağında 62 inci adada 9 metre murabbaı sahalı arsa.
45,00	3,37	Aksaray yangın yerinde Mimar Kemalettin mahallesinin Azimkâr sokağında 26 mcı adada 18 metre murabbaı sahalı arsa.
235,00	17,63	Aksaray yangın yerinde Çakırağa mahallesinde 1358 harita numaralı arsa arkasındaki 47 metre murabbaı sahalı arsa.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı arsalar satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 20/3/940 Çarşamba günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. (1700)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

1 — Merkez ve İşletmelerde istihdam edilmek üzere dört ressam alınacaktır.

2 — İstenilen evsafı haiz taliplerin resim işlerindeki bilgileri denenmek üzere adreslerine tebligat yapılarak imtihan günü ve yeri ayrıca bildirilecektir.

3 — İmtihanda muvaffak olanlardan orta mektep mezunlarına 60, lise ve muadili mektep mezunlarına 74 lira ücret verilecektir.

4 — İsteklilerin tayin edilen günde imtihana girebilmeleri için:

A — İdare tabipleri tarafından yapılacak muayenelerinde sıhhi ahvalinin her yerde vazife görmeğe müsait olduğu anlaşılmış ve askerliğini yapmış olmak.

B — Taliplerin tahsil, askerlik, nüfus cüzdanı, evvelki vazifelerine ait bonservislerile Ankarada Zat İşleri Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. (1031) (1768)

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE

HORMOBİN

Tabletleri her eczanede bulunur

Posta kutusu 1255) Galata, İstanbul

Tabib reçetesile satılır

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

CİNSİ	MİK.	Eksiltme şekli	Günü	Saati
Elektrik malzemesi	12 kalem	Pazarlık	27/3/940	14
Elektrik motörü	2 adet	„	„	14,30
Muhtelif hayvan koşum leva.	13 kalem	„	„	15
Muhtelif demir kürek	5 „	„	„	15,30
Ağaç malzemesi	4 „	„		
Travers 15. S; en 10 cm. kalınlıkta kuru yontulmuş meşe	15300 adet	„	„ 28	„ 14
El arabası	200 „	„	„	„ 14,30
Çadır	5 „	„	„	„ 15
Cam	10 sandık	„	„	„ 15,30
Madeni yağ	5 kalem	„	„	„ 14,00
Pirinç ve bakır boru	40 „	„	„	„ 14
Demir kurşun bakır boru	26 „	„	„ 29	„ 15
Demir malzemesi	15 „	„	„	„ 15,30
Dekovil malzemesi	11 „	„	„	„ 16
Çelik halat 3/4 pusluk	400 metre	„	„	„
Lokomotif malzemesi	3 kalem	„	„	„
Boya levazımı	19 „	„	„	„

I — şartname ve müfredat listeleri mucibince yukarda cins ve miktarları yazılı muhtelif malzeme pazarlık usuliyle eksiltmeye konmuştur.

II — Pazarlık hizalarında gösterilen gün ve saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartname, müfredat listeleri her gün sözü geçen Şubeden parasız alınabilir.

IV — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri fiat üzerinden % 7,5 güvenme paralariyle birlikte mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. (1731)

İlân

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan:

939/4126

Dairemizin 939/4126 numaralı dosyasiyle mahcuz olup bu kerre paraya çevrilmesine karar verilen İstanbul Tahtakalede Baltacı hanında 7/8 numaralı dairede 140 adet üç yıldızlı saatin birinci açık artırması 14/3/940 da Perşembe günü saat 16 dan 18 e kadar yapılacaktır. Bu artırmada mahcuz eşya muhammen değerinin yüzde 75 ini bulmadığı takdirde ikinci açık artırması 19/3/940 da aynı günü aynı saatte ifa olunacaktır. Alıcı olanlar muayyen gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaat ederek almaları ilân olunur. (3166)

SAHİBİ : ASIM US

Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

Umum Neşriyatı idare eden: Refik Ahmet Sevengil